

Savivaldybių žinios

Nr. 9 (889)

2020 m. spalio 17 d. Išeina šeštadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBĖS 2020

MARIJAMPOLĖS REGIONO SAVIVALDYBĖS INTEGRUOJASI Į MODULĮ „M 4.0“

2–9 p.

Marijampolės regiono savivaldybių merai (iš kairės) Vilkaviškio rajono meras Algirdas Neiberka, Kalvarijos savivaldybės meras Vincas Plikaitis, Šakių rajono meras regiono plėtros tarybos pirmininkas Edgaras Pilypaitis, Marijampolės savivaldybės meras Povilas Isoda ir Kazlų Rūdos savivaldybės meras Mantas Varaška prieš susitikimą su Lietuvos prezidentu Gitanu Nausėda ankstyvą pavasarį.

SAVIVALDYBIŲ PASIEKIMAI ĮVERTINTI „AUKSINĖMIS KRIVŪLĖMIS“	10–13 p.
BENDRUOMENĖS ŠVYTURIAI – KELIAS Į SĖKMĘ	20 p.
LIETUVIŲ TAUTA IR UŽ ATLANTO TAUTA	29 p.
ĮVYKIAI KUPIŠKIO SOCIALINĖS GLOBOS NAMUOSE: TVARKOS UŽTIKRINIMAS AR SUSIDOROJIMAS?	30–31 p.

MARIJAMPOLĖS REGIONAS

Rimutė GRUŠIENĖ

KRAŠTO TURTAI: DERLINGA ŽEMĖ, KULTŪRA IR ŽMONĖS

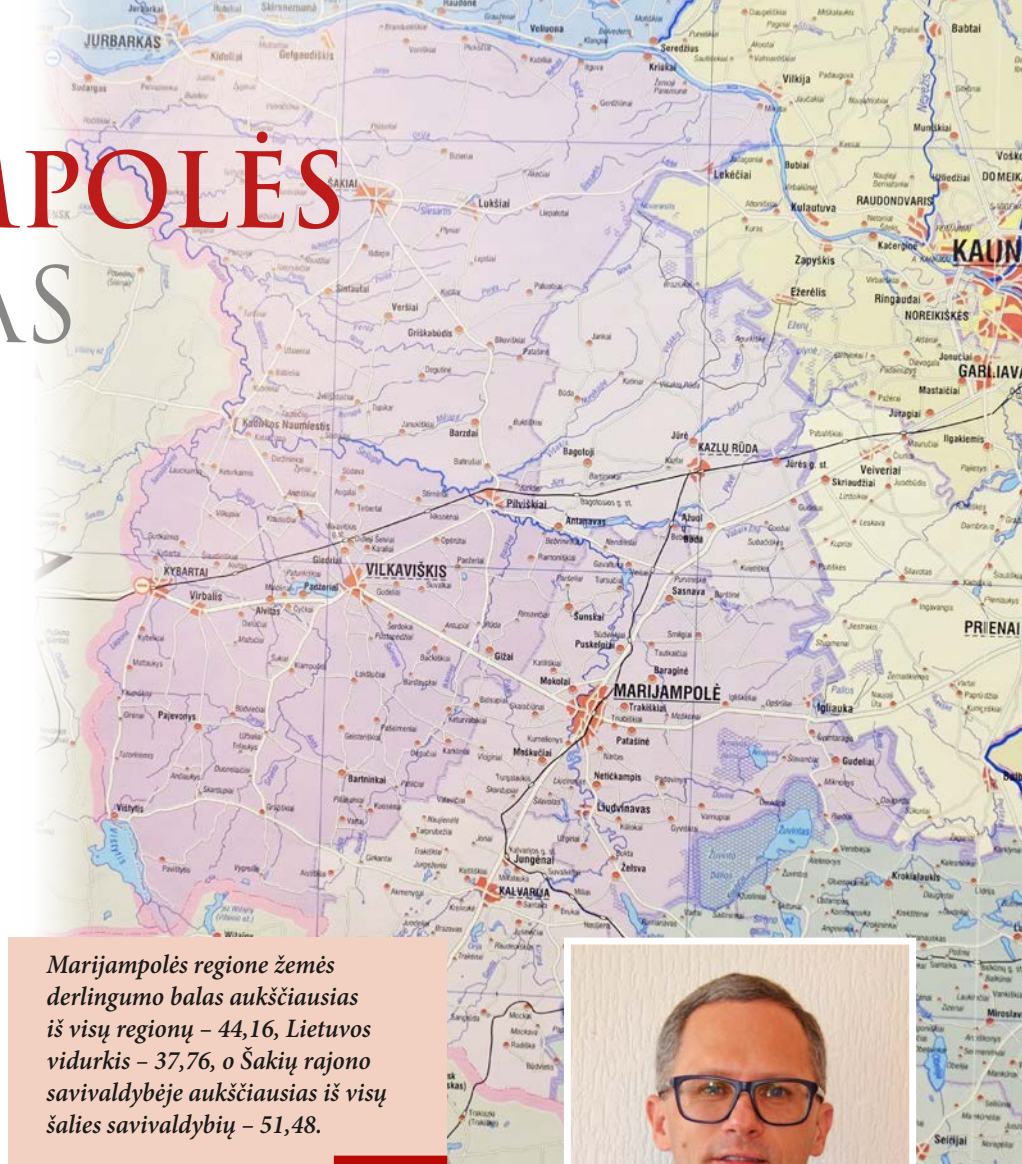
Marijampolės regionas yra vienas iš dviejų Lietuvos regionų, kuriame miesto gyventojų dalis yra mažesnė nei kaimo.

Tai maisto, medienos ir metalo gamybos srityse besispecializuojantis regionas, kuriame veikia stiprių maisto, metalo ir medienos produkciją eksportuojančių įmonių. Daugiausia bendrosios pridėtinės vertės regione sukuria apdirbamosios gamybos didmeninės ir mažmeninės prekybos, bei remonto, transporto ir saugojimo sektoriuose. Tai regionas, kurio vienam gyventojui tenkančios materialiosios investicijos apdirbamosios gamybos sektoriuose, gerokai viršija šalies vidurkį – regione yra 608 eurai, Lietuvos vidurkis 432 eurai.

Regiono sukuriamą daugiau nei dešimtadalis šalies bendrosios žemės ūkio produkcijos (4-ta vieta šalies mastu) – vyrauja augalininkystės produkcija. Šakių rajono savivaldybė pasižymi didele žemės ūkio specializacija. Vien šioje savivaldybėje sukuriamą daugiau kaip 5 proc. šalies produkcijos.

„Visgi pagal regione sukuriamą pridėtinę vertę, esame tarp mažiausių dalį sukuriančių regionų. Regiono pradėjus veikti Marijampolės LEZ, pastebimi teigiami pokyčiai ir augimas tiesioginių užsienio investicijų, tenkančių vienam regiono gyventojui, – pažymi regiono plėtros tarybos pirmininkas Edgaras Pilypaitis. – Marijampolės regionas dėl geografinės padėties ir jame esančios susisiekimo infrastruktūros, Lietuvos bendrojo plano koncepcijoje išskirtas nacionalinio lygmens susisiekimo paslaugas teikiančiu centru.

Kaip pažymi tarybos pirmininkas, Marijampolės regionas – tai regionas, kuriame gyvenant ir dirbant neteks laiko švaistyti transporto kamščiuose ir kurio darželiuose nėra nesibaigiančių eilių, o socialinės ir būtinios medicininės paslaugos teikiamos arti gyventojų. Marijampolės regione didėja kultūrinių paslaugų įvairovė. Klausytojų ratą plečia ir vis garsiau už regiono ribų minimi kasmetiniai muzikos festivaliai: Šv. Jurgio meno sezonas ir Marijampolės Music park festivalis Marijampolėje, Paežerių dvaro festivalis Vilkaviškio rajono savivaldybėje, Beatričės vasaros festivalis Šakių rajono savivaldybėje. Nors rekreacinis turizmas nėra regiono stiprybė dėl ribotų gamtinių išteklių, visgi yra išskirtinių

objektų, kurie lankomi ir mėgstami. Šakių ir Vilkaviškio rajono savivaldybėse esantys dvarai (Gelgaudiškio, Zyplių ir Kidulių (Šakių rajono savivaldybėje), Paežerių (Vilkaviškio rajono savivaldybėje), istorinės atminties paminklai (Jono Basanavičiaus gimtinė, Jono Jablonskio tėviškė-muziejus ir kt.) populiarūs tarp vietos turistų. Šakių rajono savivaldybėje esantys Sudargo piliakalniai, pasak turistų, niekuo nenusileidžia Kernavės.

Marijampolės gatvės menas – kasmet vis nauji piešiniai ant miesto pastatų patraukia ne tik vietos, bet ir užsienio turistų dėmesį. Tai kasmetinio, unikalus pasaulio menininkų projekto, apjungiančio Marijampolę, Londoną ir Niujorką, rezultatas. Vieną iš piešinių – menininko Ray Bartkaus kūrinį „Tekantis gyvenimas“, galima buvo išvysti ant žurnalo „National Geographic Lietuva“ priedo viršelio.

PAMATAS BENDRADARBIAVIMUI PAKLITAS

„Yra planų ir ateičiai. Štai Kazlų Rūdos savivaldybė puoselėja „kitokio“ turizmo idėją – lėto gyvenimo, be technologijų, išnaudojant vietos gamtinį potencialą ar net Šaltojo karo laikų menančius objektus“, – regiono plėtros galimybes, panaudojant kiekvienos savivaldybės

Edgaras PILYPAITIS
*Regiono plėtros tarybos pirmininkas
Šakių rajono meras*

ypatumus, apžvelgia regiono plėtros tarybos pirmininkas Edgaras Pilypaitis.

Pasak jo, pamatas bendradarbiavimui paklotas. Marijampolės regiono savivaldybės, įgyvendindamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos diegimo funkciją, yra bendrai įsteigusios UAB Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centrą, kuriam pavesta diegti, administruoti, valdyti ir plėtoti Marijampolės regioninę atliekų tvarkymo sistemą, teikti viešąsias paslaugas atliekų naudojimo, perdirbimo ir tvarkymo srityje.

„Marijampolės regiono plėtros taryboje derintasi dėl bendrų iniciatyvų ir klausimų, susijusių su regionui aktualių specialistų ren-

Šakių skverą puošia plieno konstrukcijos 24 varpų karilionas, kurį nuliejo viena geriausių varpų liejyklų Olandijoje „Royal Eijsbouts“, o kariliono konstravimą kuravo kompozitorius karilionininkas Giedrius Kuprevičius. Varpų muziką galite išgirsti darbo dienas prasidedant, jai įpusėjus ar besibaigiant.

gimu regiono aukštojo mokslo (Marijampolės kolegija) ir profesinio mokymo (Marijampolės profesinio rengimo centras) įstaigose, – pasakoja pirmininkas. – Regione bendradarbiaujant su socialiniais ir ekonominiais partneriais parengta Marijampolės regiono specializacijos programa. Joje atsispindi tai, kuo šis regionas stiprus ir ką ketiname stiprinti bei kam skirti dėmesį. Regione pasirinkta plėtoti maisto, medienos, metalo sektorius, tai derinant su atitinkamos kvalifikacijos specialistų paruošimu, taip viską apjungiant į integruotą modulį „M 4.0“. Prieš kelerius metus „inventorizavome“ regione investicijoms tinkamus sklypus. Pamažu mezgasi bendros iniciatyvos viešinti regioną turizmo srityje.“

Tačiau tai tik pirminis regioninio bendradarbiavimo įdirbis. „Visgi, bendrų projektų įgyven-

dimas vyksta gan vangiai, nes savivaldybės tame neįžvelgia didelės pridėtinės vertės arba poreikio, o ir savivaldybėms deleguotos funkcijos bei turimi finansiniai ištekliai yra riboti“, – klišiūs regioniniam bendradarbiavimui įvardija Edgaras Pilypaitis

Kol kas regiono gyvenime neįjuntamas ir šių metų viduryje priimto naujos redakcijos Regioninės plėtros įstatymo poveikis. „Kol kas realaus ir apčiuopiamo dar nieko neįvyko, nes tik neseniai buvo išleisti poįstatyminiai teisės aktai. Pirmas žingsnis – susitikti visiems regiono merams ir susidėlioti darbų seką, kad viskas įvyktų iki įstatyme numatytos datos – 2021 m. kovo 1 dienos“, – sako regiono plėtros tarybos pirmininkas.

ŠAKIAI RENGIA SI RIMTAM GALVOSŪKIUI

„Šakiai išskirtinėje ir nepavydėtinoje situacijoje – esame regiono pakraštyje ir pagal Baltąją knygą bei Nacionalinę pažangos programą turėsime spręsti rimtą galvosūkį, – paprašytas papasakoti apie Šakių rajono ypatumus, sako Šakių rajono meras Edgaras Pilypaitis. –

Pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą regionas yra septintoje vietoje – 2,8 proc.

Rengiant regiono plėtros planą, dalį funkcijų turėsime derinti su Jurbarko savivaldybe, kad atitiktume minėtuose dokumentuose išskeltus tų funkcijų pasiekiamumo aspektus atstumo ir laiko atžvilgiu. Funkcinių zonų kūrimas įgalinant tarpsavivaldybinį bendradarbiavimą bus ir galimybės, bet ir didelis iššūkis susitariant nekonkuruoti. Tačiau politikoje tai gali būti traktuojama kaip silpnumo ženklas, tad reikės būti pasiruošus deginti populiarumo reitingus progreso naudai.“

Pasiteiravus apie pastarųjų metų projektus, turėjusius įtakos rajono gyventojų gerovei, meras pabrėžė, kad žmonės labiau vertina tai, už ko pirmiausiai ir greičiausiai akis užkliūva. „Pastaruoju laiku sparčiai pasistūmėjo rajono kelių bei gatvių rekonstrukcija ir remontas, sparčiai diegiamos naujos technologijos miesteliams ir kaimams apšviesti, remontuojami

Regionė 50,9 proc. sudaro kaimo gyventojai, 49,08 proc. miesto gyventojai. Lietuvos vidurkis – 67,35 proc. miesto gyventojai.

Savivaldybių žinios

„Savivaldybių žinios“
leidžiamas nuo 1996 m.

Markučių g. 15, LT-11347 Vilnius,
el. p. info@savzinios.lt, interneto svetainė www.savzinios.lt
Direktorė Lina Belevičienė, tel. 8685 39454,
redaktorius Romas Gorklys, tel. 8685 39452,
Facebook savzinios levi Cataldo, cataldoieva@gmail.com

Spausdina AB „Spauda“,
Laisvės pr. 60, LT-05120 Vilnius,
www.spauda.com
ISSN 1392-2467

Mūsų partneris

Mano Kraštas

Šakių rajono Gelgaudiškio dvaras – XIX a. architektūros ansamblis ant Nemuno kranto. Tai vienas originaliausių ir didžiausių Lietuvos dvarų ansamblių. Dabar jame įsikūręs Gelgaudiškio kultūros centras.

Apdirbamosios gamybos sektoriuje sukurama 34 proc. (viršija šalies vidurkį); didmeninės bei mažmeninės prekybos 21 proc.; remonto, transporto ir saugojimo 17 proc. (viršija šalies vidurkį) regiono bendrosios pridėtinės vertės.

bendruomeniniai pastatai ir viešosios erdvės, bet juk tai tik prielaidos darbams ir projektams, kurie sukurtų realią pridėtinę vertę. Be abejo, sukurta ir atnaujinta viešoji infrastruktūra traukia turistus. Ypač šiais metais dėl karantino galėjome pasidžiaugti ženkliai išaugusiais turistų srautais, bet iš jų išpešti daugiau naudos, kad jie Šakiuose paliktų daugiau pinigų, reikalinga ir privati iniciatyva, kuri, turiu pripažinti, nėra tokia aktyvi, kokios norėtusi. Tikimės

per šį rudenį ir žiemą įvertinti gautą patirtį, perskirstyti turimus resursus labiau sustiprinant potencialius traukos taškus ir ateinančiais metais tapti dar patrauklesniu kraštu, – lūkesčiais dalijasi meras. – Kitas savivaldybės darbo baras – ikimokyklinio amžiaus vaikų įtraukimas į darželius. Per pastarąjį laikotarpį rajone atidarytos keturios naujos pilnos dienos grupės ir praktiškai panaikintos anksčiau buvusios eilės. Didelį dėmesį skiriame socialinio ekonominio konteksto šeimų mažamečiams, kad jie kaip įmanoma anksčiau gautų kokybiško ugdymo paslaugas ir orios socialinės gyvensenos pavyzdį.

PLANAI IR LŪKESČIAI

Kalbantis apie artėjančius 2021 metus, meras pabrėžia, kad pagrindinis kitų metų

uždavinys – nustatyti Marijampolės regiono plėtros ir investicijų gaires iki 2027 m. Marijampolės regiono plėtros plane. „Teks protingai ir toliaregiškai susiplanuoti ateinančių septynerių metų finansinę perspektyvą, tačiau nemažiau neramina, kaip baigsime šiuos savivaldybių finansinius metus, nes jau yra savivaldybių, besiskolinančių apyvartinių lėšų, kurias teks grąžinti per ateinančius metus. Manau, kad metai bus pakankamai įtempti ir dėl nuolat nepamatuotai auginamų žmonių lūkesčių, – sako Edgaras Pilypaitis. – Kol kas mažai aiškumo, ir kokia bus investavimo tvarka naujajame laikotarpyje. Šalies investicinė programa dar tik rengiama. Svarbu, kad brėžiant ateities investavimo gaires būtų atsižvelgiama į regionų poreikius, iniciatyvas ir klausoma jų nuomonės.“

VICEMINISTRĖ: TURIZMO RŪŠIŲ ĮVAIROVĖ GALI BŪTI NAUDINGA SUVALKIJOS REGIONUI

Marijampolės turizmo ir verslo informaciniame centre įvykusiame susitikime – diskusijoje su regiono turizmo verslo atstovais ir Marijampolės savivaldybės administracija, kuriame dalyvavo Ekonomikos ir inovacijų viceministrė Vitalija Jankauskaitė-Milčiuvienė, ministro patarėjas Darius Liutikas ir „Keliauk Lietuvoje“ vadovas Dalius Morkvėnas, buvo aptartos svarbiausios regiono turizmo sektoriaus plėtros kryptys, įvertinti verslininkų poreikiai, aptartos galimybės.

„Suvalkijos regionas kaip turistinė kryptis yra labai įdomi, nes apjungia skirtingas turizmo rūšis – verslo, sporto, taip pat religinio ir gastronomicinio turizmo šakas. Tokia įvairovė gali būti labai naudinga regionui – pritaikius rinkodaros priemones, turistams gali būti pasiūlyti paslaugų paketai, apimantys daugiau nei vieną sritį. Tai

leistų ilgiau išlaikyti turistus regione ir padidinti pajamas iš turizmo. Galbūt vertėtų pagalvoti apie bendradarbiavimą tarp savivaldybių ir įvairių verslo subjektų kuriant tokius produktus“, – pastebi Vitalija Jankauskaitė-Milčiuvienė.

Marijampolės kraštas pritraukia itin daug verslo turistų, kuriems aktualios apgyvendinimo paslaugos. Pasak viceministrės, siekiant pilnai išnaudoti regiono potencialą ir patenkinti visų turistų poreikius, būtina rinkti informaciją apie savivaldybėse su nakvyne apsistojančių turistų skaičius.

Šie renginiai užbaigė septynių susitikimų – diskusijų su turizmo sektoriaus atstovais įvairiuose Lietuvos regionuose ciklą.

Parengta pagal Ekonomikos ir inovacijų ministerijos inf.

Vilkaviškio rajono savivaldybės projektas „Vilkaviškio miesto centrinės Jono Basanavičiaus aikštės ir jos prieigų sutvarkymas“ pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą buvo pirmasis 2014–2020 metų finansavimo laikotarpiu Lietuvoje pradėtas įgyvendinti regioninis projektas.

VILKAVIŠKIO RAJONAS

Joris JUŠKAUKAS

ĮSTATYMAS REIKALAUJA NAUJO POŽIŪRIO

„Neabejotinai, laukia tam tikri sunkumai: nuo šiol kiekvienai regiono savivaldybei teks žiūrėti platesniu spektru ir matyti ne tik savo, bet ir kaimyninių savivaldybių interesus, – pasiteiravus, kokią įtaką savivaldybių veiklai turės Regioninės plėtros įstatymas, sako Vilkaviškio rajono meras Algirdas Neiberka. – Prireiks argumentuotų diskusijų, bendrų tikslų iškėlimo ir geranoriško bendravimo, siekiant įgyvendinti bendrus projektus regione. Norėtusi daugiau aiškumo, kaip veiks regionų finansavimo mechanizmas, jo skyrimo tvarka. Be abejo, tikimės, jog tai užtikrins tolygesnę regionų plėtrą, o ir savivaldybėms suteikiami didesni įgaliojimai lems greitesnį sprendimų priėmimą. Džiaugiuosi, kad Marijampolės regiono plėtros taryboje atrandame bendrus, kiekvienai savivaldybei tinkamus sprendimus“

Mero teigimu, priimto Regioninės plėtros įstatymo privalumas – didesnis savivaldybių savarankiškumas leis tarybai veikti ir planuoti aktyviau, atsižvelgiant į pagrindinius regiono žmonių poreikius.

RAJONO PRIVALUMAS – TURIZMO IŠTEKLIAI

„Galiu pasidžiaugti, kad per kelerius pastaruosius metus Vilkaviškio rajonas tikrai gražėjo. Orientuojamės į patogų žmonių gyvenimą, tad buvo atnaujintos viešosios, kultūrinės erdvės, kuriose rajono gyventojai gali mėgautis aukšto lygio kultūriniais renginiais. Nuolat investuojame ir į patogią infrastruktūrą. Manau, kad vienas pagrindinių mūsų privalumų – turizmas. Turime išskirtinį, lankytojus traukiantį Paežerių dvarą, Paežerių ežerą, kuriame šiemet atsidarė

aktyviam sportui ir poilsiui skirtas vandenlenčių parkas, pasižymintis ilgiausia šio sporto trasa visoje Lietuvoje. Kiekvieną vasarą lankytojus iš Lietuvos ir užsienio traukia Vilkaviškio rajone esantis Vištytis ir jo regioninis parkas, saugantis aukščiausias Lietuvoje moreninės aukštumos kalvas, taip pat, Vištytį pagražino ir šiemet atnaujintas Vištyčio malūnas. Galime džiaugtis darnia aplinka ir modernia mūsų krašto visuomene. Manau, jog sujungę jėgas su regionui priklausančiomis savivaldybėmis, galime tapti vienu iš pagrindinių turistų traukos centrų“, – sumanymais dalijasi meras.

Jis pabrėžia, kad per praėjusius metus įgyvendinta nemažai įvairių projektų, skirtų žmonių gyvenimo kokybės gerinimui: viešųjų erdvių, kelių infrastruktūros tvarkymas, švietimo įstaigų ir institucijų renovavimas, turizmo objektų skatinimo iniciatyvos.

„Šiais metais duris atvėrė rekonstruota, išskirtine architektūra pasižyminti Vilkaviškio autobusų stotis. Šis objektas mums labai svarbus dėl naujai sukuriama darbo vietų, atnaujintoje stotyje įsikūrę prekių ir paslaugų tiekėjai – čia atsidarė vaistinė, rūbų, namų apyvokos prekių, mėsos gaminių, sodo prekių parduotuvės, kavinė. Aiškiai matome, kad autobusų stotis tapo vienu iš pagrindinių traukos centrų, – apie įgyvendintus projektus pasakoja rajono meras. – Netrukus oficialiai turi atsidaryti ir viešojoji įstaiga „Vilkaviškio sporto ir pramogų centras“. Šis naujas, modernus centras užtikrins kūno kultūros ir sporto plėtojimą, mūsų krašto gyventojų poilsio organizavimą, tai labiau skatins vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų saviraišką. Džiugu, kad naujai atidarytame centre lankytojų lauks puikios sąlygos sportuoti, taip pat, rajono gyventojus čia džiugins ir aukštos klasės krepšinio varžybos – pirmąkart istorijoje krepšinio klubas Vilkaviškio „Perlas“

Algirdas NEIBERKA
Vilkaviškio rajono meras

debiutuos Nacionalinėje krepšinio lygoje.“

Po renovacijos atgyja ir Vilkaviškio miesto sodas. Jis bus pritaikytas gyventojų poilsiui bei laisvalaikiui.

PLANAI IR LŪKESČIAI

„Artėjančių metų pagrindiniai lūkesčiai yra panašūs į ankstesnius – plėtoti socialinę gerovę, ugdyti modernią ir pilietinę krašto visuomenę, vystyti darnią aplinką ir modernią infrastruktūrą, plėtoti tvarią ekonominę plėtrą, – apie 2021 m. planus kalba meras. – Tikimės sukurti stiprias sporto bazes ir atnaujinti stadionus tiek Vilkaviškyje, tiek Kybartuose, svarstome ir galimybes pastatyti gyventojų pageidaujamą baseiną, sudaryti sąlygas vandens pramogoms. Aktyviai dirbant verslui ir savivaldai, sieksime kurti turizmą, rekreaciją, gyvenamąją aplinką tiek rajono gyventojams, tiek svečiams patrauklų kraštą. Norisi, kad Vilkaviškio rajone gyvenantys ir į jį grįžtantys mūsų rajoną matytų kaip modernų ir puikiai išvystytą.“

Vilkaviškio rajono meras Algirdas Neiberka pabrėžia, kad nors šis ES paramos periodas truko nuo 2014-ųjų, nemažai lėšų, skirtų įvairiems projektams, buvo gautos jau besibaigiant paramos periodo laikotarpiui šiais, 2020-aisiais metais. Dėl to iškilo sunkumų įgyvendinant projektus, nes siekiant panaudoti skirtas lėšas, dalis jų galėjo nueiti į ne pirmo svarbumo projektus. „Tačiau tikiu, kad centrinė valdžia tobulės ir ateityje tokių klaidų bus išvengta“, – lūkesčiais pasidalija meras.

Atnaujinta Kalvarijos centrinė aikštė.

KALVARIJOS SAVIVALDYBĖ

Ugnė PADVELSKYTĖ

Kalvarijos savivaldybė užima 0,7 proc. Lietuvos teritorijos ir čia gyvena 0,4 proc. šalies gyventojų. Per savivaldybės teritoriją teka Šešupė ir jos intakas Kirsna. Yra 32 ežerai. Šalia magistralė Via Baltica ir siena su Lenkija.

Savivaldybė buvo suformuota, vykdant 1999 metų savivaldybių reformą. Tada buvo paimta dalis Marijampolės ir dalis Vilkaviškio rajonų teritorijos.

Savivaldybėje yra 4 seniūnijos ir 14 seniūnaitijų.

REGIONO PLĖTROS GALIMYBĖS

Kaip pabrėžia meras Vincas Plikaitis, Kalvarijos savivaldybėje trūksta verslo įmonių. Tai lemia didžiulį nedarbą savivaldybėje. Kokias galimybes padės atverti šių metų viduryje Seimo priimta Regioninės plėtros įstatymo nauja redakcija, kol kas dar nėra aišku. Marijampolės regiono savivaldybės tariai tarpusavyje. Netrukus šis klausimas bus aptariamas ir Kalvarijos savivaldybės tarybos posėdyje.

Kalbant apie regiono plėtrą, kol kas viltys labiau dedamos į naująjį ES paramos laikotarpį. Smulkaus ir vidutinio verslo plėtra šioje savivaldybėje galėtų tapti privalumu naudojant ES paramos lėšas.

SUSTIPRĖJO BENDRUOMENĖ

Kaip teigia Vincas Plikaitis, vietos savivalda pagrįsta piliečių galimybe įsitraukti į vietos reikalų sprendimus, įsiklausymu į žmonių poreikius. Sukurta atskira savivaldybė suteikė

galimybę Kalvarijos krašto gyventojams būti arčiau tų, kurie padeda greičiau priimti krašto tui palankius sprendimus. „Dvidešimt metų, rodos, ilgas, bet kartu ir labai trumpas laikotarpis, per kurį mokėmės pasiekti savo krašto žmones, bendrauti ir bendradarbiauti dėl tokio Kalvarijos krašto, kokį įsivaizduojame esant tinkamiausią gyventi ir kurti šeimą. Kiekvieną dieną sulaukiame bent vieno savivaldybės gyventojų, kuris drąsiai ateina į Kalvarijos savivaldybę ir išreiškia savo susirūpinimą dėl esamų problemų, vis dažniau per įvairias diskusijas pasiūlomas ir jų sprendimo būdas“, – sako savivaldybės meras.

Jo nuomone, pamažu atsirandantis ryšys su gyventojais, bendra savivaldybės vizija ir yra geriausias rodiklis, parodantis, kad savivaldybės sukūrimas buvo teisingas ir net būtinas žingsnis. „Sukūrus atskirą savivaldybę, aplink esančios seniūnijos ir Kalvarijos miestas tapo tvirta bendruomene, kiekvienas čia dirbantis ar gyvenantis stengiasi prisidėti prie krašto plėtros. Tikime, kad šie dvidešimt metų tik pradžia ir daugybė dar neišnaudotų galimybių ir miestui palankių vizijų bus įgyvendintos ir džiugins kraštiečius“, – teigia meras.

KEIČIASI GYVENIMO KOKYBĖ

Mero teigimu, vienas svarbiausių įgyvendintų projektų, pakeitusių daugybės Kalvarijos savivaldybės gyventojų kasdienį gyvenimą – geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų atnaujinimas ir plėtra. Savivaldybėje atsirado galimybė užtikrinti tiekiamą geriamojo vandens kokybę, Kalvarijos gyventojams sudarytos galimybės naudotis

centralizuotomis nuotekų tvarkymo paslaugomis, taip pat sumažinta avarijų tikimybė.

„Daugybę metų miesto veidu vadinama centrinė miesto dalis pagaliau tapo tokia, apie kokią kažkada tik svajojome. Kalvarijos mieste ilgą laiką neturėjome modernių, su šiuolaikiška infrastruktūra ir patrauklių viešųjų erdvių, skirtų bendruomenės užimtumui, aktyvaus ir pasyvaus laisvalaikio praleidimui ir poilsiui“, – pokičiais pasidžiaugia meras.

Siekiant skatinti verslumą, paslaugų plėtrą, investicijų pritraukimą buvo būtina kurti ir atnaujinti miesto viešąsias erdves, didinti reprezentacinės Kalvarijos miesto centrinės dalies patrauklumą, tad buvo įgyvendintas projektas „Kompleksinis Kalvarijos miesto centrinės dalies sutvarkymas“. Vykdant projektą atnaujintas autobusų laukimo paviljonas, miesto turgavietė, dalis centrinės miesto gatvės. Tikimasi greitu metu pabaigti ir visos Laisvės gatvės rekonstrukciją. Turint patrauklią viešąją erdvę su infrastruktūra suaktyvinti žmonių srautai joje, sudaromos sąlygos kurtis ir plėtotis smulkiajam verslui, atsiranda poreikis įvairioms paslaugoms ir prekybai. Atnaujinta aplinka ir infrastruktūra iš esmės leido pagerinti Kalvarijos miesto įvaizdį, pritraukti papildomų lankytojų.

Atnaujintos ir Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos patalpos. Dabar jos yra kur kas geriau pritaikytos bendruomenės poreikiams. Karališkajame parke atnaujintos žaliosios zonos, atsirado vaikų žaidimų aikštelės.

Dar vienas labai lauktas ir įgyvendintas

projektas – Kalvarijos krašto muziejaus įkūrimas atnaujiname viename iš Arklių pašto kompleksų pastatų. Muziejus ne tik tapo pro šalį keliaujančių turistų traukos objektu, bet ir pamėgta vieta neformaliems užsiėmimams,

renginiams organizuoti. Miesto veidą ypač keičia pastaruoju metu vykdomas daugiabučių namų modernizavimas, savivaldybės kelių, šaligatvių ir apšvietimo modernizavimas ne tik mieste, bet ir kaimiškose vietovėse.

Ateinančius metus Kalvarijos savivaldybė sieja su vandens kokybės gerinimu kaimiškose vietovėse, keleivių pavėžėjimu, savivaldybės įstaigų optimizavimu, teikiamų paslaugų gerinimu.

LAISVĖS ALĖJOS REKONSTRUKCIJAI – PRESTIŽINIS ARCHITEKTŲ ĮVERTINIMAS

Arnoldas BUKELIS

Šiomet konkursui pateikta 160 darbų, tarp kurių 3 apdovanojimus pelnė kauniečiai architektai. Pasak antrą kartą prestižinį įvertinimą atsiėmusio Š. Kiaunės, ši nominacija – tai garbė ir pasididžiavimas visiems miestiečiams. „Iš tiesų buvo netikėta, ypatingai atsižvelgiant į faktą, jog komisijos narius sudarė vien užsieniečiai. Projektą įgyvendinome drauge su miestu, todėl ir pelnytu pripažinimu dalinamės su visais kauniečiais. Tikiuosi, kad ši atsinaujinimo banga Kaune nusirys ir į Laisvės alėjos šonuose esančius kiemus ir aplinkines viešąsias erdves“, – džiaugėsi architektas Š. Kiaunė.

Konkursui pateiktus darbus tradiciškai vertino žiuri, sudaryta iš įvairių šalių architektų: Xander Vermeulen Windsant (Olandija), Māra Ābele (Latvija) ir Kalle Komissarov (Estija). Vertinimo komisijoje dalyvauja tik kviestiniai žinomi architektai, kurie išrenka 5 nominuojamus darbus.

„Laisvės alėjos rekonstrukcija yra įkvepiantis projektas, atliktas skiriant ypatingą dėmesį detalėms ir medžiagoms bei iškeliant pagrindinės miesto alėjos svarbą. Laisvės alėja tapo gražia, malonia miesto erdve. Mes žavimės meistrišku ir kruopščiu darbu, kuriant viešąsias miesto erdves. Tikimės, kad tai įkvėps panašius projektams ir kitus Lietuvos miestus“, – sakė vienas vertinimo komisijos narių Xander V. Windsant.

Konkurso kuratorė, Lietuvos architektų sąjungos pirmininkė Rūta Leitanaite sako, kad autoritetingi užsienio architektai darbams vertinti pasitelkiami ne vien dėl objektyvumo: „Yra kita priežastis. Atvykus iš toliau, nežinant konteksto, galima įžvelgti mums nepastebimų projektų savybių, pažangių pasaulinių tendencijų atspindžių. Taip mes žvelgiame į save, bet kitų akimis.“

Ilgiausias pėsčiųjų gatvės Rytų Europoje rekonstrukcija prasidėjo 2015 metais. Per porą metų už 4,3 mln. eurų iš pagrindų atnaujintas pirmasis Laisvės alėjos etapas apėmęs atkarpą tarp Nepriklausomybės aikštės ir A. Mickevičiaus gatvės. „Atnaujinant pirmąjį etapą turėjome iššūkių su naująja granito danga. Jos medžiagiškumas, gaminių forma buvo nauja patirtis tiek mums, tiek rangovams. Vėliau eksploatacija išryškino kitas silpnąsias vietas. Remiantis pirmojo etapo patirtimi projektuotojai patiks-

Lietuvos architektų sąjungoje išdalinti Lietuvos šiuolaikinės architektūros apdovanojimai „Žvilgsnis į save 2019–2020“. Tarp 5 geriausiųjų – Šarūno Kiaunės projektavimo studijos parengtas Laisvės alėjos rekonstrukcijos projektas, įvertintas už geriausią realizaciją.

lino kitų etapų sprendinius“, – apie rekonstrukcijos iššūkius kalbėjo Kauno savivaldybės Miesto tvarkymo skyriaus vedėjas Aloyzas Pakalniškis.

2018 metų pavasarį su bendrovėmis „Autokausta“ ir „Kauno tiltai“ buvo pasirašyta maždaug 15 mln. eurų vertės rangos darbų sutartis likusiems keturiems alėjos etapams. Įdomu tai, kad jiems įgyvendinti užteko tiek pat laiko, kiek truko pirmasis etapas. „Gražinant ir gaivinant Laisvės alėją buvo nemažai karštų diskusijų. Norėjosi didesnio tempo, tačiau ir švaistytis pinigais nebuvo meilė. Manau, kad viskas pavyko optimaliai. Kauniečiai parodė kantrybę ir supratingumą, o šiandien visi džiaugiamės kardinaliai pasikeitusia erdve, kurią dabar jau tikrai galima vadinti Kauno širdimi. Džiaugiuosi, kad šis architektų atliktas darbas sulaukė tokio solidaus įvertinimo iš jų kompetentingų kolegų“, – pridūrė Kauno meras Visvaldas Matijošaitis.

DĖLIOJAMI PASKUTINIAI ŠTRICHAI

Šį rudenį alėjos rekonstrukciją vainikavo A. Mickevičiaus gatvėje ties susikirtimu su Laisvės alėja atnaujinta važiuojamoji dalis. „Teko atlikti keletą papildomų darbų, bet jų esmė paprasta: kad danga tarnautų kiek įmanoma ilgiau. Per maždaug mėnesį laiko sutvarkysime dokumentaciją ir Laisvės alėjos rekonstrukcija bus oficialiai baigta“, – užtikrino A. Pakalniškis.

Pastaruoju metu intensyviai atnaujinamos ir pačios Laisvės alėjos priegios. Iki metų pabaigos bus iš pagrindų suremontuota Kęstučio gatvė, darbai įsibėgėja alėją kertančioje S. Daukanto gatvėje, o netrukus savo užduotis pabaigę kelininkai išsikraustys iš baigiamos tvarkyti L. Sapiegos gatvės.

Marijampolė iš paukščio skrydžio.

Povilas ISODA

Marijampolės savivaldybės meras

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖ

Neringa TUMELIENĖ

MARIJAMPOLĖ – VIETA, KUR GERA GYVENTI

Ne paslaptis, kad Marijampolė yra žinoma visoje šalyje ne tik dėl čia gyvenančių svetingų suvalkiečių, bet ir dėl to, kad nuolat gražėjantis miestas vilioja čia apsilankyti ar net kurti čia savo ateitį.

„Be Europos Sąjungos lėšų mums tikrai nepavyktų įgyvendinti visų projektų ir užmačių, keičiančių ir gražinančių Marijampolės veidą. Todėl mūsų komanda didelį dėmesį skiria ES investicijoms ir šiomis lėšomis finansuojamiems projektams, kurių šiuo metu įgyvendiname beveik trisdešimt“, – sako Marijampolės savivaldybės meras Povilas Isoda.

Įgyvendinami projektai yra reikšmingi ir apima vandentiekio, atliekų tvarkymo, krašto vaizdžio, susisiekimo, švietimo, sveikatos, viešųjų erdvių tvarkymo, darnaus judumo, viešojo transporto ir kitas gyventojams svarbias sritis.

„Labiausiai norėtusi išskirti Pašėšupio parko atnaujinimo projektą. Jis išsiskyrė savo sudėtingumu, nes reikėjo apjungti net tris skirtingus finansavimo šaltinius ir skirtingus terminus. Tai sudėtinga netgi patyrusiems profesionalams, tačiau džiaugiuosi, kad pavyko ir kad marijampoliečiai bei miesto svečiai dabar gali mėgautis dar vienu nuostabių parku, kuriame puikiai dera natūrali gamta ir aktyvaus poilsio infrastruktūra“, – visai neseniai visuomenei pristatytą atnaujintą Pašėšupio parką džiaugiasi meras.

Marijampolės savivaldybė įgyvendina projektą, kurio metu bus plečiama komunalinių atliekų rūšiavimo surinkimo infrastruktūra. Įgyvendinant šį projektą, seni konteineriai bus keičiami moderniais cilindriniais, o kaimiškiose vietovėse bus įkurtos tvarkingos aptvertos konteinerių aikštelės.

Visai netrukus Marijampolėje atsiras dvi elektromobilių įkrovimo aikštelės, kurių atsiradimas, tikimasi, paskatins gyventojus naudoti mažiau taršias transporto priemones. Elektromobilių savininkai šiose aikštelėse savo transporto priemones galės krauti nemokamai net penkerius metus.

Kalbant apie darnų judėjimą, kiekvienas atvykęs į Marijampolę gali pastebėti, kad rekonstruotose pagrindinėse miesto gatvėse ir parkuose didelis dėmesys yra skiriamas pėsčiųjų ir dviračių takams. Esant patogiai infrastruktūrai, didėja transporto pasirinkimo galimybės ir taip gyventojai yra skatinami palikti automobilius namuose.

„Iš tiesų daug dėmesio skiriame susisiekimo infrastruktūrai. Didžiausias rekonstrukcijas vykdėme pasinaudodami ES lėšomis, kitas pagrindines gatves sutvarkėme pasinaudodami valstybės parama ar savo biudžeto lėšomis. Vienas iš reikalingiausių darbų buvo Vilkaviškio gatvės tilto per Šešupę kapitalinis remontas. Tiltas būklė tapo beveik pavojinga, todėl rekordiškai greitai, vasaros laikotarpiu, atlikome kapitalinio remonto darbus ir buvęs senas ir pavojingas tiltas pavirto į miesto puoš-

meną. Taip pat šiemet atnaujinome ne vieną kilometrą senų šaligatvių. Kuriuos šaligatvius rekonstruoti, rinkomės atsižvelgdami į gyventojų skaičių, todėl savaime suprantama, kad didžiausio dėmesio sulaukė Mokolų mikrorajonas, kuriame gausu gyventojų, o ypač jaunų šeimų“, – pasakoja Povilas Isoda.

Tvarkomos ne tik pagrindinės miesto arterijos, nauja asfalto danga nutiesta ir kitose gatvėse, kurios jau kurį laiką laukė remonto. Geri darbai neaplenkia ir kaimiškųjų seniūnijų, o šiemet vienoje iš jų, Igliaukos seniūnijoje, jau prasideda viešosios infrastruktūros gerinimo projektas. Miestelyje bus nutiesti pėsčiųjų takai ir įkurta aktyvaus poilsio erdvė su vaikų žaidimo aikšte, treniruokliais, suoleliais ir kita mažąja infrastruktūra.

Dideli pokyčiai šiemet vyko ir Marijampolės kultūros centre. Čia įgyvendintas ES projektas „Marijampolės kultūros centro infrastruktūros modernizavimas“: įrengta orkestro platforma (orkestro duobė), sumontuota moderni, atitinkanti šiuolaikinius poreikius techninė įranga ir moderniausia Lietuvoje garso sistema, kuri labai pagerino didžiosios salės akustiką. Dabar Kultūros centras gali pasiūlyti dar platesnį renginių ir koncertų spektrą.

Pasak Marijampolės savivaldybės mero, pokyčiai neaplenkė švietimo ir sporto srities. „Kasmet sukame galvas ir darome žingsnius, kad Marijampolėje kiekvienas mažasis marijampolietis turėtų vietą darželyje. Reikalingų, ir ne visuomet lengvų, sprendimų dėka, mums beveik pavyko to pasiekti. Laikau tai prioritetu ir dideliu pasiekimu. Taip pat sujungę visas Marijampolės sporto įstaigas į vieną – Marijampolės sporto centrą taupome lėšas ir jau planuojame, kaip galėsime pagerinti infrastruktūrą“, – sako Povilas Isoda.

Kalbant apie neformaliojo švietimo infrastruktūrą, šiemet Marijampolėje baigtas įgyventi ES projektas, kurio metu neatpažįtamai atnaujintas Moksleivių kūrybos centro pastatas, o įvairūs kabinetai aprūpinti modernia įranga ir priemonėmis. Moksleiviams čia sudarytos sąlygos įvairiai popamokinei veiklai, o pasirinkimas ištis nemažas: menų dirbtuvės, keramikos studija, organizacijų erdvė ir saugaus vaiko kabinetas, žygeivystės ir orientavimosi sporto kabinetai, turizmo treniruočių klasė su laipiojimo siena, informacijos centras, skautų centras, komunikavimo erdvės su mobilia įranga, nakvynės kambariai, pritaikyti stovyklų, sueigų dalyviams. Įkurta muzikavimo erdvė bei kelios kūrybinės erdvės, skirtos informacinėms technologijoms, konstravimui, fotografijai, etnokultūrai. Įrengta maisto gaminto laboratorija.

Didelį dėmesį Marijampolės savivaldybė skiria saugumui. Iki šiol Marijampolės mieste

Prie Marijampolės Kultūros centro stovi marmurinis suolelis ant kurio tupi lakštingala. Šis skulptoriaus Kęstučio Lanausko kūrinys skirtas marijampolietei, operos primadonai Violetai Urmanavičiūtei-Urmanai pagerbti.

veikusias, dar 2008 metais įdiegtas, vaizdo stebėjimo kameras šiemet pakeitė moderni vaizdo stebėjimo sistema, kurią sudaro 65 vaizdo stebėjimo kameros, 9 greičio matavimo ir 11 automobilių valstybinių numerių atpažinimo vietų. Įdiegta sistema padės užtikrinti gyventojų ir savivaldybės turto saugumą, nes vaizdo stebėjimo kameros įrengtos judrioje sankryžose, parkuose ir kitose gyventojų dažnai lankomose vietose. Nuo šiol gyventojai gali jaustis žymiai saugesni, o infrastruktūros niokotojams derėtų sunerimti. Stebėjimo tikslas nėra bausti pažeidėjus, o lavinti jų sąmonin-

gumą, nes žinodamas, kad viešosios erdvės yra stebimos ypač aukštos raiškos kameromis, kiekvienas niokotojas gerai pasvarstys, ar verta kenkti arba elgtis neatsakingai.

„Kiekvienais metais dedame dideles pastangas pritraukti kuo daugiau ES lėšų ir jas skirti marijampolietų gyvenimo gerinimui. Nepaisant karantino ir pasaulinės pandemijos, šie metai buvo turiningi gražiais darbais. Labai džiaugiuosi, kad atvykę svečiai mato, kaip keičiasi Marijampolė. Bet svarbiausia, kad marijampolietiai didžiulę, jog gyvena būtent čia“, – mintimis dalinasi meras.

EŽERŲ KRAŠTO TURIZMO CENTRŲ INICIATYVA PRIPAŽINTA GERIAUSIA

Lina KOVALEVSKIENĖ

Vidaus reikalų ministerijos organizuotame originalių idėjų ir iniciatyvų konkurse „Regionai: atradimų žemėlapiai“ Ežerų krašto turizmo informacijos centrų bendradarbiavimas pripažintas kaip geriausia, labiausiai regioną stiprinanti ir garsinanti iniciatyva. Ignalinos, Anykščių, Molėtų, Utenos ir Zarasų turizmo informacijos centrai jau keli metai vykdo bendras rinkodaros priemones (parodos, pristatymai, žaidimai, leidiniai ir t. t.) bei pristato save kaip Lietuvos ežerų kraštą. Anykščiuose vykusio Utenos regiono plėtros tarybos posėdžio metu minėtų savivaldybių turizmo centrų vadovės buvo pasveikintos, joms dėkota už puikų bendradarbiavimo pavyzdį. Įteikdamas apdovanojimą Regioninės plėtros departamento Utenos apskrities skyriaus vedėjas Nerijus Čepauskas pažymėjo, kad konkursui buvo pateikta daug gražių ir įdomių iniciatyvų, bet šita išsiskyrė savo regioniniu bendradarbiavimu ir bene vienintelė apėmė daugiau nei vieną rajoną.

BENDRAJAM PLANUI – SAVIVALDYBĖS SIŪLYMAI

Klaipėdos miesto savivaldybė siūlys tikslinti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano konkretizuotus sprendinius. Kadangi teisės aktuose derinimas su savivaldybėmis nenumatytas, pasiūlymai bus teikiami viešo svarstymo procedūrų metu.

„Siekiamo, kad pirmiausia būtų patikslinti sprendiniai, susiję su bendra Klaipėdos miesto raida ir atspindėtų miesto lūkesčius valstybinio lygmens dokumentuose, šiuo atveju – nacionaliniame bendrajame plane. Žinoma, uosto vystymo perspektyvos ir jų sąlytis su miesto raida yra aktualiausias ir jautriausias klausimas – šitame kontekste mes neabejotinai visada esame miesto ir miestiečių pusėje, tuo pat metu neneigdami uosto svarbos valstybei ir miesto gyvenimui. Tačiau ta raida neturi užgožti miesto raidos perspektyvų ir nekelti nė menkiausias grėsmės miestiečių gyvenimo kokybei, tiek šiandien, tiek ateityje“, – sako Klaipėdos miesto meras Vytautas Grubliauskas.

Siūlomi patikslinimai aptarti savivaldybės tarybos kolegijoje. Be šio pagrindinio pasiūlymo Lietuvos Respublikos bendrajam planui yra parengti ir kiti pasiūlymai, kurie svarbūs Klaipėdos miestui.

Klaipėdos miesto savivaldybės inf.

Šių metų „Aukšinės Krivulės“ riterio ženklai už nuopelnus Lietuvos savivaldai buvo įteikti Neringos savivaldybės tarybos nariui Vigantui Giedraičiui (antras iš kairės), Lazdijų rajono tarybos narei Janinai Ražukienei ir Palangos miesto vicemerui Rimantui Antanui Mikalkėnui. Juos pasveikino minėtų savivaldybių merai ir LSA prezidentas Mindaugas Sinkevičius (dešinėje).

**Spalio 9 d. Vilniuje
jau penkioliktus metus
įteikti svarbiausi
šalies savivaldos
apdovanojimai –
„Aukšinės Krivulės“.**

SAVIVALDYBIŲ PASIEKIMAI ĮVERTINTI „**AUKŠINĖMIS KRIVULĖMIS**“

Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) rengiamų apdovanojimų ceremonijoje tradiciškai visų 14 šalies ministerijų, Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje ir Lietuvos verslo konfederacijos vadovai įteikė „Aukšinės Krivulės“ statulėles konkrečiose srityse nusipelnusioms savivaldybėms.

„Šie metai savivaldai, kaip ir visai valstybei, buvo išbandymų metai. Esu įsitikinęs, kad Lietuvos savivalda sustiprėjo – turėjome ypatingomis sąlygomis priimti ir įgyvendinti įvairiausių sprendimus, nuo kurių priklausė gyventojų gerovė. Kaip niekada jautėme atsakomybę už savo bendruomenes, ir, tikiuosi, įgavome dar daugiau jų pasitikėjimo. Todėl šiomet Vietos savivaldos dienos proga ypatingai vertiname vieni kitų pasiekimus“, – kalbėjo LSA prezidentas Mindaugas Sinkevičius Taikomosios dailės ir dizaino muziejuje Vilniuje vykusiame renginyje.

Pasak jo, bendruomenių sutelkimą ir gyvą santykį su jomis atspindi ir atnaujintas „Aukšinių Krivulių“ apdovanojimas – šiomet laureatams pirmą kartą įteikti skulptoriaus Ramūno Almino sukurti autoriniai kūriniai.

Aplinkos ministerijos nominacija „Už mišką mieste“ atiteko Vilniaus miesto savivaldybei, Ekonomikos ir inovacijų ministerija kaip „Sparčiausiai augančio verslo savivaldybė“ įvertino Klaipėdos rajoną. „Už palankią investicinę aplinką atsinaujinančios energetikos plėtrai“ Energetikos ministerija apdovanojimą skyrė Kretingos rajono savivaldybei, Finansų ministerija „Už atsakingą požiūrį į efektyvų finansų valdymą“ – Varėnos rajono savivaldybei, o Krašto apsaugos ministerija „Už glaudų bendradarbiavimą“ – Radviliškio rajono savivaldybei.

Kultūros ministerija „Savivaldybė – kultūros puoselėtoja“ paskelbė Jonavos rajono savivaldybę, o „Už iniciatyvumą, novatoriškas idėjas ir aktyvų dalyvavimą projektuose“ Socialinės apsaugos ir darbo ministerija apdovanojo Lazdijų rajono savivaldybę.

Susisiekimo ministerijos nominacija „Už draugiškumą aplinkai ir darnaus judumo skatinimą“ atiteko Tauragės rajono savivaldybei. Šios savivaldybės meras atsiėmė ir antrąją „Aukšinės Krivulės“ statulėlę – „Už „žaliąsias“ ambicijas“ ją skyrė Europos Komisijos atstovybė Lietuvoje.

Vilniaus rajono savivaldybei apdovanojimą skyrė Sveikatos apsaugos ministerija „Už ryžtą ir iniciatyvas saugant visuomenės sveikatą koronaviruso pandemijos metu“, o Švietimo, mokslo ir sporto ministerija „Už švietimo pažangą veiksmingai panaudojant išteklius“ apdovanojo Mažeikių rajono savivaldybę.

Nominaciją „Už smurto artimoje aplinkoje prevenciją“ įsteigusi Teisingumo ministerija statulėlę įteikė Švenčionių rajono savivaldybei, Užsienio reikalų ministerija „Už viešosios diplomatijos puoselėjimą – Šiaulių miesto savivaldybei.

Kauno miesto savivaldybę Vidaus reikalų ministerija „Aukštinės Krivulės“ statulėle apdovanojo „Už miesto viziją“, Alytaus rajono savivaldybė pelnė Žemės ūkio ministerijos įsteigtą nominaciją „Už pagalbą žemdirbiams likviduojant gaisro padarinius“. Lietuvos verslo konfederacija šiemet „Už smulkaus ir vidutinio verslo skatinimą“ apdovanojo Plungės rajono savivaldybę.

LSA prezidentas M. Sinkevičius taip pat įteikė „Aukštinės Krivulės“ riterio ženklus už nuopelnus Lietuvos savivaldai, jos plėtrai ir stiprinimui. Šiemet apdovanojimą pelnė Lazdijų rajono savivaldybės tarybos narė Janina Ražukienė, Neringos savivaldybės tarybos narys Vigantas Giedraitis ir Palangos miesto vicemeras Rimantas Antanas Mikalkėnas.

*Parengė LSA patarėja viešiesiems ryšiams
Indrė Vilūnienė*

*Alytaus rajono meras
Algirdas Vrubliauskas:
daug kartu su
ministru lankėmės
pas nukentėjusius
žemdirbius
likviduojant Alytaus
gaisro padarinius.
Darbų buvo daug.*

*Lietuvos verslo
konfederacija šiemet
„Už smulkaus ir
vidutinio verslo
skatinimą“
apdovanojo Plungės
rajo savivaldybę
ir jos merą Audrių
Klišonį.*

*Klaipėdos rajono
meras Bronius
Markauskas: dėkoju
Ekonomikos ir
inovacijų ministerijai,
kad pastebėjo mus
kaip „Sparčiausiai
augančio verslo
savivaldybę“.*

*„Savivaldybė – kultūros puoselėtoja“ –
Jonavos rajono savivaldybė ir jos meras
Mindaugas Sinkevičius.*

*Socialinės apsaugos
ir darbo ministras
Linus Kukuraitis
apdovanojo Lazdijų
rajo savivaldybę
ir jos merę Ausmą
Miškinienę „Už
iniciatyvumą,
novatoriškas idėjas ir
aktyvų dalyvavimą
projektuose“.*

„Už palankią investicinę aplinką atsinaujinančios energetikos plėtrai“ Energetikos ministerija apdovanojimą skyrė Kretingos rajono savivaldybei ir jos merui Antanui Kalniui.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija „Už švietimo pažangą veiksmingai panaudojant išteklius“ apdovanojo Mažeikių rajono savivaldybę. Meras Vidmantas Mackevičius padėkojo už bendrą darbą į renginį kartu atvykusiam savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjui Apolinarui Stonkui.

Auksinės Krivulės riterė Janina Ražukienė medicinos felčerė, VšĮ Lazdijų savivaldybės Pirminės sveikatos priežiūros centro Veisiejų ambulatorijos darbuotoja, savivaldybės tarybos narė nuo 2011 m., Veisiejų bendruomenės tarybos ir Lietuvos medicinos darbuotojų profesinės sąjungos valdybos narė.

„Labai džiaugiuosi ir didžiuojuosi savo komandoje turėdamas Rimantą (kaireje). Atsakingas, patyręs, pareigingas, darbštus, itin sąžiningas, santūrus ir visuomet pasirengęs patarti ir padėti – toks yra Rimantas“, – sakė Palangos miesto meras Šarūnas Vaitkus. Auksinės Krivulės riteris pirmasis po atkurtos Nepriklausomybės Palangos meras, o dabar vicemeras Rimantas Antanas Mikalkėnas.

Radviliškis

Šiais metais Radviliškio rajono savivaldybei „Auksinė krivulė“ įteikta už glaudų sąveiką su Lietuvos kariuomenės bendradarbiavimą. „Turime gilią bendradarbiavimo tradicijas su Oro gynybos batalionu, organizuojame įvairias bendras šviečiamąsias, patriotizmo skatinančias veiklas.“ – sakė Radviliškio rajono meras Antanas Čepononis ir administracijos direktorė Jolanta Margaitienė.

Auksinės Krivulės riteris Vigantas Giedraitis (centre). Jo kandidatūrą riterio apdovanojimui pateikė Neringos savivaldybės taryba. Neringos savivaldai V. Giedraitis paskyrė tris dešimtmečius, eidamas kurorto savivaldybės tarybos nario, mero pavaduotojo ir mero pareigas. Išleido savo paties sudarytą fotoalbumą „Tarp vėjų ir vandenių“ (2017 m.), reprezentuojantį Neringą.

Tauragės rajono meras Dovydas Kaminskas (kairėje) ir administracijos direktorius Modestas Petraitis su dviem statulėlėmis: Susisiekimo ministerijos „Už draugiškumą aplinkai ir darnaus judumo skatinimą“ ir Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje „Už „žaliąsias“ ambicijas“. Pastaraisiais metais Tauragė sparčiai eina naujų idėjų ir inovacijų keliu.

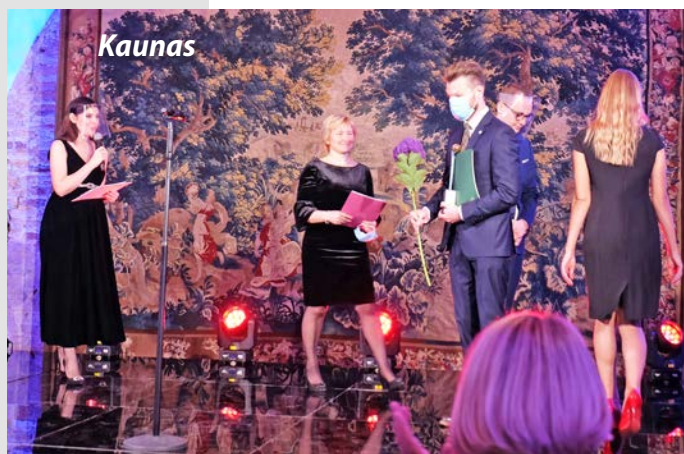

Užsienio reikalų ministerijos statulėlė „Už viešosios diplomatinės puoselėjimą“ atiteko Šiaulių miesto savivaldybei. Atsiimdamas apdovanojimą meras Artūras Visockas padėkojo visoms užsienio šalių ambasadoms, su kuriomis teko bendradarbiauti, ypač kai tas bendradarbiavimas atnešė konkrečius rezultatus investicijų ar kitose srityse.

Nominaciją „Už smurto artimoje aplinkoje prevenciją“ įsteigusi Teisingumo ministerija statulėlę įteikė Švenčionių rajono savivaldybei. Mero pavaduotoja Violeta Čepukova sakė, kad savivaldybės pareiga padėti tiems, kurie patiria smurtą ir jaučiasi nesaugiai.

Kauno miesto savivaldybę Vidaus reikalų ministerija apdovanojo „Už miesto viziją“. Statulėlę atsiėmė vicemeras Andrius Palionis.

Varėnos rajono savivaldybė įvertinta „Už atsakingą požiūrį į efektyvų finansų valdymą“. Meras Algis Kašėta pažymėjo: „Esame pripažinti atsakingiausiai ir efektyviausiai valdantys Europos Sąjungos investicijas ir savivaldybės biudžeto lėšas. Ačiū šauniai savivaldybės administracijos komandai, o ypač – Finansų ir investicijų skyriaus žmonėms“.

Aplinkos ministerijos nominacija „Už mišką mieste“ atiteko Vilniaus miesto savivaldybei.

ŽINIŲ **pynė** ir **pynelė**

VILNIUS

KIEKVIENAI SENIŪNIJAI PO NAUJĄ SPORTO AIKŠTELĘ

Vilniaus miesto Savivaldybė pasiryžo kiekvienoje sostinės seniūnijoje įrengti po vieną naują sporto aikštelę. Iki spalio pabaigos pilnai užbaigtos aikštelės atsiradus 10 seniūnijų, o iki kitų metų vasaros darbai bus baigti ir likusiose 11 seniūnijų. Naujomis aikštelėmis siekiama praplėsti egzistuojančią sporto infrastruktūrą Vilniuje, kad miestiečiai turėtų daugiau vietų užsiimti aktyvia sportine veikla. „Siekiamo, kad kuo daugiau vilniečių užsiiminėtų sportu, propagotų sveiką gyvenseną, tad naujų aikštelių įrengimas turėtų šiai idėjai suteikti papildomą stimulą“, – teigė Vilniaus miesto vicemeras Valdas Benkuskas.

Pilna vienos aikštelės renovacija savivaldybei kainuoja nuo 15–37 tūkst. eurų.

Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus inf.

PRIENAI

Roma Sinkevičiūtė

PALINKĖTA OPTIMIZMO IR TIKĖJIMO SAVO DARBO PRASME

Profesinės šventės proga visus, dirbančius socialinį darbą įvairiose organizacijose ir įstaigose, aplankė ir pasveikino Prienų rajono meras Alvydas Vaicekuskas, jo pavaduotoja Loretą Jakinevičienę, administracijos direktorę Jūratę Zailskienę, Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus vedėją Sandra Mekionienę.

Vadovai dėkojo už nuoširdų rūpinimąsi žmonėmis, dalijimąsi gerumu, linkėjo optimizmo, tikėjimo savo darbo prasme ir kad šis darbas būtų deramai įvertintas. Jiems įteiktos Prienų rajono mero padėkos, savivaldybės dovanos ir gėlės.

Geriausia 2020 metų socialinė darbuotoja pripažinta Prienų globos namų socialinė darbuotoja Angelė Baliūnienė. Jai skirta 700 eurų vertės pinigine dovana.

PANEVŽIO R.

Danutė Pociuvienė

SKYRIAUS VEDĖJUI – GARBĖS ŽENKLAS

60-metį mininčiam ilgamečiam Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjui Auksinės Krivulės riteriui Algirdui Kęstučiui Rimkui skirtas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Garbės ženklas – aukščiausias apdovanojimas už nuopelnus Lietuvos švietimui, mokslui ir sportui. Ministro Pirmininko Sauliaus Skvernelio atsiųstame sveikinime dėkojama už ilgametę atsakingą veiklą ir pažangos siekį įgyvendinant švietimo, kultūros ir sporto politiką, Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidento

Mindaugo Sinkevičiaus ir Lietuvos savivaldybių asociacijos direktorės Romos Žakaitienės sveikinime – už prasmingą darbą stiprinant Lietuvos savivaldą.

Savivaldybės švietimo sistemoje A. K. Rimkus dirba nuo 1982 metų. Švietimo, kultūros ir sporto skyriui vadovauja 30 metų.

ALYTAUS R. Savaitgalį Miroslavo apylinkėse judėjo jotvingiai – Kaukų-Obelytės piliakalnio papėdėje pirmą kartą vyko atkuriamosios istorijos festivalis „Kaukai“. Dvi dienas vykusiam renginyje išnykusiai baltų genčiai atminti pristatyti senoviniai amatai, karyba, dainos, maistas. Šventėje lankėsi Alytaus rajono vicemėrė Dalia Kitavičienė.

ELEKTRĖNAI Nevyriausybė organizacija „Lietuvos būsto rūmai“ Pasaulinės būsto dienos proga UAB „Elektrėnų komunalinis ūkis“ gamybos direktoriui Kęstučiui Jasiukaičiui įteikė padėką už atsakingą darbą ir svarų indėlį siekiant būsto administravimo sektoriaus pažangos ir inovacijų diegimo. K. Jasiukaitį pasveikino šventiniame renginyje dalyvavę Elektrėnų savivaldybės mero pavaduotojas Raimondas Ivaškevičius ir savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja Inga Kartenienė.

IGNALINA Spalio 10 d. Anykščiuose vyko baigiamasis šių metų Lietuvos riedslidžių taurės IV etapas, kuriame dalyvavo gausus būrys Ignalinos slidininkų. Geriausiai sekėsi ignalniečiui Tautvydui Stroliai, kuris suaugusiųjų grupėje iškovojo 1 vietą. Tai pasirengimo etapas žiemos slidinėjimo varžyboms.

Kitos slidininkų varžybos planuojamos Ignalinoje spalio 27 d. bus atviros Ignalinos rajono slidininkų krosso varžybos.

JONAVA Jonavoje oficialiai prasidėjo naujo miesto baseino statybos darbai, kurių pradžia simboliškai pažymėta kapsulės su laišku ateities kartoms įkasmu. Jonaviečių laukiamas objektas statomas greta Joninių slėnio – šią vietą pasirinko patys gyventojai, dalyvavę savivaldybės apklausoje. „Džiaugiuosi, kad šiais metais, kai Jonava švenčia 270-ties metų sukaktį, mes pradėsime statyti dar vieną labai svarbų objektą, – kapsulės įkaskimo ceremonijoje kalbėjo Jonavos rajono meras Mindaugas Sinkevičius.

JURBARKAS Jurbarko krašto muziejuje įvyko JAV kino diplomatijos programos „American Film Showcase“ kino seansas, kurio metu rodytas amerikiečių režisieriaus Morgano Nevilio dokumentinis filmas „Būk mano kaimyn!“. Filmo peržiūroje dalyvavo JAV ambasados Vilniuje viešųjų ryšių skyriaus vadovė Sara Veldhuizen Stealy. Po filmo Jurbarko rajono meras Skirmantas Mockevičius ambasados atstovams aprodė Jurbarko senamiestį, supažindino su Sinagogų aikštės memorialu ir Jurbarko žydų istorija. Šiuo renginiu JAV ambasada Lietuvoje pratęsė beveik metus trukusią žmogaus teisių ir pilietinės visuomenės stiprinimui skirtą dokumentinių filmų turą, per kurį dešimties mažųjų šalies miestų gyventojai turės progą susipažinti su amerikietiška šių dienų aktualijų perspektyva. Filmų peržiūros rengiamos pagal JAV Valstybės departamento remiamą kino diplomatijos programą „American Film Showcase“.

KAUNAS Minint Japonijos konsulo Čiunės Sugiharos veiklos 80-ąsias metines Kaunas trečią kartą pristatė Sugiharos savaitės renginių ciklą, kviesdamas atsisiegti ir geriau suprasti Japonijos istoriją ir kultūrą, suartinančią Lietuvą su Tekančios Saulės šalimi. Programos „Sugihara Week“ renginiuose – daugiau kaip 50 įvairių veiklų ir iniciatyvų, organizuotų drauge su Japonijos bendruomenėmis ir regionais. Renginiai taip pat vyko Vilniuje, Telšiuose ir Druskininkuose.

KELMĖ Savivaldybės administracija ir savivaldybės tarybos Antikorupcijos komisija organizuoja rajono bendrojo ugdymo mokyklų 1–12 klasių mokinių piešinių antikorupcine tematika konkursą „Stop kyšui!“, skirtą Tarptautinei antikorupcijos dienai, kuri minima gruodžio 9 d. Piešinius reikia pristatyti iki lapkričio 13 dienos į Kelmės rajono savivaldybę. Geriausiai konkurso nuostatus atitinkančių piešinių autoriai bus apdovanojami prizais, padėkos raštais renginyje, skirtame Tarptautinei antikorupcijos dienai.

PLUNGĖ Spalio 8 d. kunigaikščio Mykolo Oginskio dvaro parke iškilmingai pašventintas atkurtas vaismedžių sodas. Savivaldybės Aplinkos apsaugos rėmimo fondo lėšomis, skirtomis atkurti buvusį kunigaikščio Mykolo Oginskio sodą ir Plungės pramoninių sąjungos indėliu istorinėje sodo vietoje pasodintos 103 senųjų veislių obelys, 24 vyšnios ir 10 slyvų. Sveikinimo žodžius tarė ir dosnaus derliaus linkėjo rajono meras Audrius Klišonis ir Plungės pramoninių sąjungos prezidentas Antanas Borumas. Landšafto architektė – Ramunė Alsekaitė. Sodo atkūrimo darbai pradėti pavasarį, pasodinus 236 bijūnų lysvę ir bus toliau tęsiami gausinant sode esančias vaisių ir uogų rūšis.

RASEINIAI Atsižvelgiant į nepalankią COVID-19 epideminę situaciją Raseinių rajone, Vyriausybės posėdyje nuspręsta Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje įvesti karantiną. Karantino režimo trukmė – iki spalio 23 d. 24 val. Sprendimas priimtas atsižvelgus į ypač nepalankią epidemiologinę situaciją rajone. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro duomenimis, koronaviruso infekcijos protrūkiai Raseinių rajone nustatomi įvairiose įstaigose ir plinta įvairiuose sektoriuose. Pavyzdžiui, per 2 savaites nustatyta 17 protrūkių įstaigose ir įmonėse bei 25 protrūkiai šeimose.

ŠILUTĖ Rusnės saloje paskutinįją rugsėjo dieną vyko ypatinga ir ilgai visų rusniškių laukta šventė. Rugsėjo 30-ąją buvo perkirpta naujųjų Rusnės kultūros namų atidarymo juosta. „Tikimės, kad šioje erdvėje nuolat šurmuliuos rusniškiai, bus organizuojamos veiklos, koncertai ir kitokie užsiėmimai. Tegul naujuose namuose niekuomet nenutyla jūsų balsai!“, – renginio metu kalbėjo meras Vytautas Laurinaitis.

VILNIUS Šildymo sezoną Vilnius pasitinka žemiausia kaina per visą dešimtmetį. Vilniečiams spalio mėnesį centralizuotas šildymas kainuos net 20 proc. mažiau nei tuo pačiu laikotarpiu pernai. Šildymo sezonas Vilniuje prasidėjo spalio 15 d. „Tokiai kainų dinamikai didžiausios įtakos turėjo ne tik kuro kainų mažėjimas, bet ir efektyvesnė įmonės veikla, įmonės įrenginių modernizavimas, šilumos tinklų atnaujinimas ir didesnis šilumos gamybos kiekis biokuro kūrenamų įrenginių“, – aiškina didžiausio Lietuvoje centralizuoto šilumos tiekėjo direktorius Gerimantas Bakanas.

VISAGINAS Spalio 7–10 dienomis Visagine įvyko jau 15-asis tarptautinis monospektaklių festivalis „Atspindys“, šiemet dėl pandemijos sukeltų apribojimų pateiktas žiūrovams tik lietuvišką programą. Vis dėlto Visagine festivalio dienomis, kaip ir kasmet, tvyrojo šventinė nuotaika, kurią bendromis pastangomis sukūrė festivalio organizatoriai VŠĮ „Visagino Atspindys“, Visagino kultūros centras, festivalio partnerė miesto savivaldybė, ir, žinoma, festivalio dalyviai, svečiai, žiūrovai ir rėmėjai.

ALYTAUS r.

Jurgita Kanapickė

ŽEMAITIJOS SAVIVALDYBIŲ VADOVŲ VIZITAS

UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centre (ARATC) lankėsi keturių Žemaitijos savivaldybių merai – Mažeikių, Telšių, Plungės rajonų ir Rietavo savivaldybių merai Vidmantas Macevičius, Kęstutis Gusarovas, Audrius Klišonis, Antanas Černeckis ir jų administracijų specialistai. Juos pasveikino ir sėkmingo darbo palinkėjo Alytaus rajono meras Algirdas Vrubliauskas. Su ARATC veikla supažindino įmonės vadovas Algirdas Reipas. Svečiai domėjosi ARATC veikla, ypač biologinių atliekų tvarkymu. Žemaičiai aukštai įvertino įmonę, sakė, kad čia galima daug ko pasimokyti. Centras įkurtas 2002 m. pagal Alytaus rajono, Alytaus miesto, Birštono, Druskininkų, Lazdijų rajono, Prienų ir Varėnos rajonų savivaldybių jungtinės veiklos sutartį.

UTENA

Lolita Kaminskienė

PASVEIKINTI TITANAI

Savivaldybės administracijoje buvo pagerbti Utenos beisbolo klubo „Utenos Titanai“ beisbolininkai. Titanai šiemet antrą kartą iškovojo Lietuvos beisbolo čempionų vardą. Rajono meras Alvydas Katinas pasveikino ir padėkas bei atminimo dovanas įteikė komandos vyr. treneriui Eimantui Žičkui ir žaidėjams. Rugsėjo mėn. vykusioje finalinėje serijoje iki dviejų pergalių rezultatais 13:1 ir 10:3 Utenos Titanai nugalėjo Kauno Lituania Baltą komandą. Titanai ne tik tapo Lietuvos čempionais, bet ir iškovojo teisę kitąmet dalyvauti Europos Federacijų taurės kvalifikacijoje.

„Džiugu, kad šalia krepšinio, motokroso, futbolo Utenos įvaizdį Lietuvos ir tarptautinėse arenose kuria ir beisbolas. Linkime jums kuo didžiausios sėkmės, kurios pirmiausia prireiks Europos Federacijų taurės kvalifikacijos varžybose“, – sakė meras.

BIRŽAI

Audrius Rudys

KVIEČIAME Į BIRŽUS

Parodoje „EXPO Aukštaitija 2020“ dalyvavo ir asociacijos Biržų turizmo klasterio vykdomo projekto „Biržų miesto turizmo verslų stiprinimas“ dalyviai. Šiuo projektu siekiama stiprinti Biržų miesto jaunų verslų žinomumą, suteikti reikiamas kompetencijas ir priemones. „Vykdydami projektą dalyvavome įvairiose parodose Vilniuje, Šiauliuose ir kituose Lietuvos miestuose. Paroda Panevėžyje yra paskutinė“, – sako Biržų turizmo informacijos centro direktorė Raminta Indriulienė.

Pasak direktorės, Biržai nebeturi sezoniškumo. „Daugelį objektų Biržuose galima lankyti ištisus metus: ir žiemą, ir vasarą. Biržų pils, Sodėliškių dvaro sodyba, Avių ūkis, Levandų ūkis, Senovinės technikos muziejus ir kiti objektai lankytojų laukia visada. Tad kviečiame visus į Biržus“, – sakė R. Indriulienė.

Parodoje Biržų turizmo klasterio stendas apdovanotas diplomu už išsirašingą reklaminių koncepciją.

MACIKUOSE PAŠVENTINTA KARO BELAISVIŲ KAPAVIETĖ

Antrojo pasaulinio karo aidai vis dar netyla ir XXI amžiuje. Rugsėjo 25-oji bus įrašyta į Pamaro krašto istoriją. Šią dieną įvyko Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos, Sovietų sąjungos gulago lagerių (1941–1955) aukų pagerbimo ir Armalėnų kaime rastų palaikų kapavietės pašventinimo ceremonija.

2011 m. Armalėnų kaime, po Žaliosios gatvės kelio danga, buvo rasta daugybė nacistinės Vokietijos stovyklos karo belaisvių palaikų. 2020 m. atlikti archeologiniai tyrimai, kurių metu ekshumuota daugiau kaip 1 000 žmonių palaikų. Jie palaidoti naujai supiltuose kapuose šalia Macikų lagerio kapinių. „Beveik 70 metų galingos likimo ir laiko jėgos čia palaidotas karo aukas bandė ištrinti iš žmonių atminties. Tačiau atsitiktinumas Armalėnų kaime priminė jas“, – kalbėjo renginio vedėjas Gintaras Mikalauskas.

Tylos minute pagerbtas šimtų lietuvių, amerikiečių, austrų, australų, belgų, britų, čekų, kanadiečių, lenkų prancūzų, rumunų, rusų, slovākų, vengrų, vokiečių ir kitų tautybių žmonių atminimas, kuriuos savo prieglobstin priėmė Lietuvos žemė. Šis tragiškas įvykis palietė daugiau kaip 20 pasaulio šalių tautiečių.

Ceremonijos metu kapus pašventino Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis ir Lietuvos stačiatikių Trakų vyskupas Amvrosijus.

Šilutės rajono meras Vytautas Laurinaitis gausiam susirinkusiųjų būriui kalbėjo: „Šiandien stovėdamas šioje vietoje jaučiu ramybę ir džiugesį. Prie šio tarptautinio kapo mes pagaliau deramai galime atiduoti pagarbą tiems, kurie čia kentėjo ir iki paskutinio atodūso svajavo apie laisvę. Dėsime visas pastangas, kad visi lageryje kalėjė ir čia gyvybės netekę karo belaisviai, politiniai kaliniai, karo lakūnai būtų deramai palaidoti. Pamaro krašto žmonės nuo šiol galės pelnytai didžiuotis, jog tamsiojo paveldo dalis bus atverta visuomenei. Ypatingai dėkoju archeologams ir antropologams, padėjusiems atkasti palaikus, identifikuoti

ir perlaidoti juos. Džiaugiuosi, kad konstruktyvus bendradarbiavimas su Lietuvos Vyriausybe ir valstybinėmis institucijomis, Klaipėdos universitetu, Šilutės krašto bendruomene padėjo tvirtą pamatą darbams, kuriuos įgyvendinus Lietuva turės žinomą, lankomą kultūros paveldo objektą, pripažintą ir tarptautinės bendruomenės“.

Kapo pašventinimo ceremonijoje dalyvavo gausūs būrys ambasadų atstovų, ministrų, dvasininkų, archeologų, mokslininkų ir kitų institucijų atstovų, taip pat pamaro krašto gyventojų.

Prezidentas: totalitarinių režimų įkalčiai nepalieka vietos melui

Tvirtas ryžtas palaikyti laisvės idealus ir padėti kitiems, dar tik svajojantiems apie demokratiją – geriausias atsakas šių dienų tironams, žengiantiems praeities totalitarinių režimų pramintais takais, teigiama Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kreipimėsi į Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos Gulago lagerių aukų pagerbimo ceremonijos dalyvius.

„Puikiai žinome, kad šių dienų tironai kėsina ir į praeitį, siekdami perrašyti istoriją ir įtikinti kitus, kad agresorius – tai auka, o auka – tai agresorius. Tačiau Macikų stovyklos istorija nepalieka vietos melui – nacių ir sovietų represinių struktūrų palikti įkalčiai čia susilieja į vieną kaltinamąją išvadą. SS ir NKVD nežmoniškais sąlygomis laikytos, kankintos ir numarintos aukos net ir po daugelio dešimtmečių vis dar šaukiasi istorinio teisingumo“, – teigiama šalies vadovo kreipimesi.

Pasak Prezidento, tuo metu, kai Rusijos vadovybė skleidžia Stalino reabilitacijos idėjas ir taip paniekina milijonus totalitarinių režimų aukų, būtina ir toliau puoselėti demokratiją, ginti žmogaus teises ir tiesti pagalbos ranką tiems, kurie dar tik pradeda vaduotis iš stingdančios baimės.

Parengta pagal Prezidento komunikacijos grupės ir Šilutės rajono savivaldybės inf.

Rugsėjo 20 d. Kryžkalnyje iškilmingai atidarytas ilgai lauktas Lietuvos partizanų, paaugusių gyvybės už Tėvynės laisvę nelygioje pokario kovoje su sovietų okupantais, memorialas.

KRYŽKALNIO MEMORIALAS

Memorialo projekto autoriai – skulptorius Tadas Gutauskas ir architektas Saulius Pamerneckis. Memorialą sudaro lietuviško kala-vijo formos apie 25 m aukščio obeliskas; apie 30 m ilgio atminimo siena su Vyčio kryžiaus formos plieno stelomis, kuriose išpjauta apie 11 tūkst. žuvusių partizanų pavardžių; Nežinomo Partizano kapas; pagerbimo aikštė, kurioje gali susirinkti iki 1 000 žmonių; taip pat ir 2018 m. lapkričio 25 d. atverta visuomenei memorialo dalis, skirta Kęstučio apygardos partizanams pagerbti, kurią sudaro koplyčia-varpinė ir šalia koplyčios įrengtos devynios betoninės nuožulnios plokštumos su Kęstučio apygardos partizanų slapyvardžiais, pavardėmis, gimimo ir mirties datomis. Prie laiptų, vedančių į memorialą, ateityje numatoma pastatyti Lietuvos partizanų istorijos informacinį paviljoną-muziejų.

Memorialo statybai, investicijų projektui įgyvendinti, Vyriausybė 2019–2020 m. iš valstybės biudžeto skyrė 505 tūkst. eurų. Dar 29,98 tūkst.

eurų buvo skirta Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui, kad šis sudarytų išsamų elektroninį istorinių archyvinų duomenų apie žuvusius, mirusius tremtyje bei kalinimo vietose Lietuvos partizanus žinyną, kuriuo remiantis parengtas memorialė jamžinamų Lietuvos partizanų sąrašas.

Projektą įgyvendino Raseinių rajono savivaldybė. Idėja Kryžkalnyje įamžinti Lietuvos partizanus prieš dešimtmetį kilo monsijnorui Alfonsui Svarinskui. Būtent jo sumanymu pradėtas statyti memorialas Kęstučio apygardos partizanams pagerbti ir atminti, kurio pagrindinis akcentas – 15 metrų aukščio koplyčia-varpinė su vitražais ir nerūdijančio plieno kryžiumi.

„Norėję, kad iškilęs obeliskas kviestų kiekvieną pakeleivį stabtelėti, pakilti ant kalvos ir apsižvalgius nulenkti galvą pagerbiant šviesų Lietuvos partizanų ir jų rėmėjų atminimą“, – sako Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis.

SZ inf.

PREZIDENTO VIZITAS TAURAGĖJE

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda su patarėjų komanda spalio 13 d. praleido Tauragėje, kur didžiausią dėmesį skyrė socialinių paslaugų regione plėtros problemoms ir perspektyvoms. Susitikime su Tauragės, Jurbarko, Šilalės rajonų savivaldybių ir Pagėgių savivaldybės merais Dovydu Kaminsku, Skirmantu Mockevičiumi, Algirdu Meiženiu ir Valdu Bendaravičiumi gilinosi į socialinių paslaugų regione spektrą, pasidžiaugė, kad pažanga matoma paslaugų vaikams ir šeimoms srityje, tačiau pabrėžė, kad esant demografiniams iššūkiams trūksta adekvataus dėmesio senjorams ir asmenims su negalia.

Susitikime su merais buvo skirta dėmesio regionų atskirties mažinimo politikai, kuri yra viena esminių įgyvendinant Prezidento Gerovės valstybės viziją. „Centrinė Lietuvos valdžia turi užtikrinti tvarų regionų vystymąsi, tada ir verslas prisitaikys prie tokios nuoseklios politikos, imsis investuoti ne tik didžiuosiuose miestuose. Tikiuosi, kad naujoji Seimo dauguma imsis konkrečių žingsnių įgyvendindama praėjusį mėnesį partijų lyderių pasirašytą memorandumą dėl savivaldybių savarankiškumo“, – susitikime su regiono merais sakė Prezidentas.

Kovoje su regionine ir socialine atskirtimi, pasak šalies vadovo, labai svarbus vaidmuo tenka švietimui. Būtent švietimas turi sukurti lygaus starto galimybes, todėl Prezidentas pateikė Seimui Švietimo įstatymo pataisas, leidžiančias stiprinti ankstyvojo ugdymo prieinamumą socialinę riziką patiriantiems vaikams, suteikiant savivaldybėms daugiau galimybių pilnai finansuoti ugdymą, skirti lėšų pavėžėjimui, maitinimui. Regiono merai pritarė Prezidento iniciatyvai užtikrinti vaikams iš socialinės rizikos šeimų privalomą ikimokyklinį ugdymą, tinkamai suorganizuojant ir finansuojant jų pavėžėjimą, kėlė klausimus dėl efektyvesnio mokyklinių autobusiukų naudojimo.

Prezidentas (*centre*) pasveikino Tauragės regiono savivaldybių merus, kurie iškilmingai pasirašė Regioninį susitarimą dėl bendros viešojo transporto sistemos kūrimo. Pasak šalies vadovo, gyventojų poreikius atitinkančių viešųjų paslaugų – ypač švietimo, sveikatos ir socialinių – prieinamumas yra itin svarbi žmonių gerovės užtikrinimo priemonė, o regiono savivaldybių partnerystė stiprina visą šalį.

„Viešasis transportas regionuose kaip paslauga nyksta, tampa socialine paslauga, kurios apimtis dėl nuostolių yra vis mažinama. Vienintelis akivaizdus kelias – konsoliduoti šios paslaugos organizavimą regiono lygmeniu, taupant kaštus, naikinant besidubliuojančius maršrutus, įgalinant maršrutus per kelių rajonų teritorijas“, – teigė šalies vadovas, pabrėždamas Tauragės regiono savivaldybių, pirmųjų Lietuvoje pribrendusių šiam pokyčiui,

progresyvumą. Prezidentą džiugina ir Tauragės regiono savivaldybių siekis naudoti elektravarus autobusus.

Regioniniu susitarimu savivaldybės įsipareigojo siekti tvaraus judumo visame regione, gerinti viešųjų paslaugų prieinamumą ir darbo vietų pasiekiamumą, įdiegti bendrą maršrutų planavimo ir derinimo sistemą, bendrą pasikatų naudotis viešuoju transportu sistemą ir bendrą elektroninę bilietą. Tuo tikslu jau kitąmet bus įsteigta bendra visų savivaldybių viešoji įstaiga.

Norėdamas susipažinti su regiono pasiekimais atskirties mažinimo srityje, Prezidentas aplankė naujai duris Tauragėje atvėrusį Neįgalųjų dienos centrą. „Tauragė turi kuo pasididžiuoti, ir aš didžiuojuosi kartu su ja – šis dienos centras yra gerasis pavyzdys, kaip norint ir bendradarbiaujant, pasitelkus ES fondų ir savivaldybės biudžeto lėšas galima sukurti aukščiausio lygio infrastruktūrą ir paslaugas žmonėms su negalia“, – sakė šalies vadovas.

Prezidentas Gitanas Nausėda Tauragėje susitiko su regiono senjorais, Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos prezidente Grasilda Makarevičiene ir socialinę pagalbą senjorams teikiančių organizacijų „Caritas“ ir Maltos ordino pagalbos tarnybos atstovais.

„Spalis – pagyvenusių žmonių mėnuo. Tiek šis mėnuo, tiek seneliai minėta Tarptautinė pagyvenusių žmonių diena yra svarbūs ne tik Jums, bet ir visiems mums, nes apie valstybės civilizuotumą galima spręsti pagal tai, kaip joje rūpinamasi senjorais. Kryptingai siekiu ir toliau sieksiu, kad vyresnio amžiaus žmonėms mūsų šalyje būtų skiriamas didžiausias ir pagarbus dėmesys. Kviesiu tiek naująjį Seimą, tiek Vyriausybę bendromis pastangomis užtikrinti gerą emocinę savijautą ir orų gyvenimą kiekvienam senjorui. Siekiu, kad pensijos Lietuvoje augtų sparčiau nei darbo užmokes-

tis, – vidutinė pensija turi kaip įmanoma greičiau pasiekti 50 proc. šalies vidutinio darbo užmokesčio. Turime nepamiršti ir paslaugų senjorams plėtros. Nes daugiau nei trečdalis šalies senatvės pensininkų skurdo rizikos rodiklis yra netoleruotinas“, – pabrėžė Prezidentas, pakvietęs senjorus išsakyti savo lūkesčius ir pasiūlymus dėl senyvo amžiaus poreikių ir padėties gerinimo šalyje.

Senjorų teigimu, nepaisant to, kad pensijos auga, jos auga per lėtai, ir nors šešiolika metų esame visateisiai Europos Sąjungos nariai, mūsų šalies pensijos niekaip nepasiveja Europos. Tauragės regione pensijos vienos mažiausių šalyje – vidutinė tesiekia 294 Eur, kai šalies vidutinė senatvės pensija yra 377 Eur. Kad pensijos Lietuvoje nepakankamai adekvačios, rodo ir tai, kad vidutinė pensija yra mažesnė nei skurdo rizikos riba.

Tauragėje šalies vadovas bendravo ne tik su senjorais, neįgaliaisiais, bet ir su jaunimu. Tauragės atviroje jaunimo erdvėje, skirtoje jaunuoliams, kurie ieško saugios aplinkos, naujų bendrumo ir turiningo laisvalaikio formų, prasmingos savanorystės galimybių, šalies vadovas ir pirmoji ponja atsakinėjo į klausimus apie tapatybės paieškas, savo kelio atradimą, autoritetų vaidmenį jaunų žmonių gyvenime, apie kovą su patyčių kultūra. Prezidentas pagyrė, kad Tauragės savivaldybė skiria rimtą dėmesį jaunimo politikai – kryptingai veikia, kuria sprendžiamos jaunimo problemos, ugdomos įvairios kompetencijos. Po jaunimo erdvės stogu telkiasi įvairios iniciatyvos, kuriomis pilietiniai, kultūriniai, socialiniai projektai – jų gausa, jaunuolių ir darbuotojų entuziazmas paliko Prezidentui didžiulį įspūdį.

Iš dešimties Lietuvos apskričių Prezidento komandai liko aplankyti dvi, o tada darbo dienų regionuose ciklas prasidės iš naujo.

Parengta pagal Prezidento komunikacijos grupės inf.

RIETAVO SAVIVALDYBEI – 20!

Konferencijos dalyviai su garbės piliečiais ir meru Antanu Černekiu prie Rietavo meno mokyklos.

Angelė KILČIAUSKAITĖ, Justė BRIGĖ

Kitaip negu ankstesniais metais, šiemet Rietavas svarbiausių metų šventę Mykolines šventę visą savaitę, nes kartu buvo paminėtos ir 20-osioms Rietavo savivaldybės metinėms. Ryškiausias 20-mečio akcentas – rugsėjo 26 d. įvykusi konferencija.

PAGERBTI NUSIPELNĘ

Konferencijos pradžioje savivaldybės meras Auksinės krivulės riteris Antanas Černeckis, šiose pareigose dirbantis nuo pirmosios savivaldybės įkūrimo dienos, pasveikino rietaviškius su gražia sukaktimi, nes savivaldybės įkūrimas turėjo įtakos šio krašto žmonių gyvenimo gerovei. „Šiandien mūsų savivaldybė švenčia gražų savivaldos 20-mečio jubiliejų. Ta diena, kai rietaviškiams atsivėrė durys į savivaldą, buvo svarbi ne tik mums, bet ir Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Elektrėnų ir Pagėgių gyventojams, – kalbėjo meras. – Pagal Lietuvos Respublikos 1999–12–21 Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymą, Rietavo savivaldybės steigimo ir veiklos pradžia – 2000 kovo 19 d. įvykusių rinkimų į savivaldybės tarybą diena. Tie metai Rietavo savivaldybės gyventojams buvo istoriškai reikšmingi ir džiaugsmingi – Rietavas atkūrė savivaldą su penkiomis seniūnijomis. Už atkaklumą ir didžiulį palaikymą atkuriant savivaldą esame dėkingi Rietavo iniciatyvinės grupės „Dėl Rietavo savivaldos“ nariams, tuometiniam Seimo nariui, signatarui Liudvikui Sabučiiui, Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto biuro patarėjui Algirdui Astrauskui, anuometiniam Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministrai Sigitui Kakčiui, geranoriškai nusiteikusiems tuometiniams Plungės rajono savivaldybės tarybos nariams ir visiems kitiems, kurių aktyvios veiklos dėka buvo priimtas įstatymas dėl naujų savivaldybių steigimo. Į pirmojo šaukimo tarybą buvo išrinktas 21 narys. Visi žinojome, jog nebus lengva kurti ir planuoti savivaldybės gyvenimą,

jus veiklą, plėtos strategiją. Svarbiausiu tikslu tapo Rietavo bendruomenės sukūrimas, atsakomybė už kiekvieną jos narį.“

Pasak mero, siekti užsibrėžto tikslo skatino rietaviškių palaikymas ir pasitikėjimas. „Nesiskundėme, nes visiems svarbiausia buvo tai, kad atgavome savivaldą, kad galime savarankiškai tvarkyti savo gyvenimą. Ir buvome teisūs – pamažu viskas susidėstė į savo vietas. Į bendrą darbą natūraliai įsiliejo ir seniūnijų kolektyvai“, – sakė meras.

Tad minint dvidešimtmetį netrūko nei sveikinimų, nei dovanų. Per konferenciją buvo perskaityti rietaviškiams atsiųsti premjero Sauliaus Skvernelio ir Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidento Mindaugo Sinkevičiaus sveikiniai. Su švente rietaviškius sveikino Seimo nariai – Jurgis Razma Andriejus Stančikas ir Jonas Varkalys. Taip pat prieš du dešimtmečius dirbęs Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministru ir prisidėjęs prie Rietavo savivaldos atgimimo Sigitas Kaktys. Nepamiršo gerą žodį tarti Rietavo Garbės pilietis kunigas rezidentas Česlovas Degutis. Su dovanomis atvyko irgi prieš dvidešimt metų įsteigtų savivaldybių – Pagėgių ir Elektrėnų merai Vaidas Benderavičius ir Kęstutis Vaitukaitis. Sveikino ir kaimyninės Plungės rajono savivaldybės meras Audrius Klišonis.

Tą dieną Rietavo Garbės piliečių gretas papildė dailininkas scenografas Henrikas Ciparis, Kauno valstybinės filharmonijos vadovas, Pažaislio muzikos festivalio koordinatorių Justinas Krėpšta, Lietuvos istorijos instituto skyriaus vedėja, humanitarinių mokslų daktarė Ramunė Šmigelskytė-Stukienė ir agronomas, politinis ir visuomenės veikėjas Jonas Jagminas.

DARBAI IR POKYČIAI

Konferencijos metu meras Antanas Černeckis apžvelgė ir ryškiausias Rietavo ir visos savivaldybės pokyčius. „Per dvidešimt metų padaryta tikrai daug. Nesugebėsiu išvardyti visų nuveiktų darbų, o nuspėti, kuris iš jų buvo pats svarbiausias, dar sunkiau. Kiekvienas

darbas yra didelis ir svarbus, jeigu jis paliečia konkretų žmogų ir bent maža dalimi palengvina jo problemų sprendimą, – kalbėjo meras. – Įgyvendinome ne vieną dešimtį projektų. Pastatyta moderni, biokuru kūrenama katilinė, rekonstruotos ir išasfaltuotos ne tik Rietavo, Tverų, Medingėnų, bet ir kitų gyvenviečių gatvės. Rietave atnaujinta nemažai daugiabučių gyvenamųjų namų, įrengta žemės ūkio ir kitai produkcijai skirta turgavietė. Mieste ir didesnėse gyvenvietėse sutvarkyta elektros tiekimo ir apšvietimo infrastruktūra – atramas su laidais pakeitė požeminiai kabeliai. Pastatyti nauji vandens valymo įrenginiai Rietave, Tveruose ir Medingėnuose. Daliai socialinių būstų ir bendruomenių namų pritaikytas geoterminis šildymas. Naujai nutiestais vandentiekio ir nuotekų tinklais naudojasi 97 proc. Rietavo gyventojų. Į Rietavą nutiestas gamtinių dujų dujotiekis. Galime džiaugtis pėsčiųjų ir dviračių takais, vaikų žaidimų ir suaugusiems skirtomis sportinių įrenginių aikštelėmis.“

Pasak mero, dabar savivaldybė gali pasiūlyti sutvarkytą kultūros infrastruktūrą: seni pastatai modernizuoti, atstatyti, prikelti naujam gyvenimui. Pačiame Rietave, dvaro teritorijoje, perstatytas ir naujoms reikmės pritaikytas vienas iš dvaro pastatų – Rietavo savivaldybės kultūros centras ir turizmo ir verslo informacijos centras persikėlė į renovuotas modernias patalpas, įrengtas buvusioje kunigaikščių Oginskių kariatidėje. Atnaujintas Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus.

Į rekonstruotą buvusios Oginskių muzikantės pastatą persikėlė Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokykla. Baigta sporto komplekso prie Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazijos statyba. Pradėtas kompleksinis Rietavo miesto tvarkymas pagal tikslinės teritorijos sutvarkymo planą.

„Daug dėmesio skiriama sveikatos ir socialinei sritims. Veikia trys pirminės sveikatos priežiūros įstaigos ir slaugos ligoninė, kurios pastatas renovuotas. Savivaldybė finansavo medicinines įrangas, transporto įsigijimo išlai-

das, – vardijo Antanas Černeckis. – Socialinė apsauga – viena iš svarbiausių savivaldybės veiklos sričių, reikalaujanti daug žmogiškųjų ir finansinių išteklių. Rietave įsikūrusiuose Parapijos senelių globos namuose šiuo metu gyvena 64 vyresnio amžiaus žmonės. Garbaus amžiaus rietaviškių išlaikymui skiriama nemažai lėšų, tačiau daugelis, nors ir negalėdami pasirūpinti savimi, nenori gyventi globos namuose. Todėl buvo įsteigtas Rietavo socialinių paslaugų centras, teikiantis senyvo amžiaus žmonėms paslaugas namuose. Prieš 15 metų buvo įsteigtas Rietavo savivaldybės bendruomenės rūpimo fondas, kuris susiklosčius ekstremaliai situacijai, finansiškai remia savivaldybės vaikus ir jaunimą. 2006-ųjų rudenį Tveruose įsisteigė Dienos centras, kuriame kasdien lankosi ir pagalbos sulaukia socialinės rizikos šeimų vaikai. Daug dėmesio skiriama neįgaliųjų integracijai į visuomenę. Savivaldybė remia Rietavo neįgaliųjų draugijos ir sutrikusio intelekto žmonių bendrijos „Rietavo viltis“ veiklą.“

Meras kiekvienoje srityje minėjo įgyvendintus projektus, pasiekus gerus rezultatus. Jis pasidžiaugė švietimo, kultūros, bendruomenių veikla.

„Radosi naujų tradicijų. Metų pabaigoje vyksta Padėkos vakaras, kuriame Gerumo angelais apdovanojami labiausiai nusipelnę bendruomenės atstovai. Birželio 1-ąją vyksta Vaikystės šventė, kurios metu pasveikinami per metus gimę mažieji savivaldybės piliečiai. Kita tradicija – kasmet visą savaitę trunkančios Teatro dienos. Kaimuose ir gyvenvietėse itin pamėgtos Seniūnijų dienos. O kur dar Joninės, Užgavėnės, kiti renginiai, kuriuos savivaldybės gyventojams dovanoja Rietavo kultūros centras, Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka, bendruomenės, – minėjo meras. – Kultūriname ir sportiniame savivaldybės gyvenime aktyviai dalyvauja Rietavo žirgynas. Čia vyksta šventinės Mykolinių žemės ūkio technikos, gyvulių, ūkininkų išaugintų gėrybių parodos, žirgų konkūrai, organizuojamos vaikų vasaros stovyklos, Žemaitijos dailininkų plenerai.“

Savivaldybės darbas įvertintas Auksinėmis krivulėmis. 2009 metais gavome Auksinę krivulę „Už bendruomenės sveikatos aplinkos gerinimą“, 2011-aisiais – „Už rezultatyvius regioninius projektus“, 2015 m. – „Už viešosios diplomatijos puoselėjimą“. Savivaldybių indekso reitinge esame įsitvirtinę pirmajame dvidešimtuose.

„Mes visuomet vertiname ir vertiname savivaldybėje gyvenančių ar iš šio krašto kilusių žmonių indėlį gerinant ir gražinant mūsų gyvenimą. 2001 metais buvo įsteigtas aukščiausias Rietavo savivaldybės apdovanojimas – Garbės piliečio vardas. Pirmajai už pasaulinio lygio nuopelnus dviračių sporte, Rietavo vardo garsinimą užsienyje Garbės piliečio vardas suteiktas Dianai Žiliūtei. Šiemet šis garbingas vardas suteiktas dar keturiems Rietavo savivaldybei nusipelnusiems žmonėms, – kalbėjo Antanas Černeckis.

SAVIVALDYBĖS SĖKMĖ LEMIA NE JOS DYDIS

Kaip pabrėžė konferencijoje dalyvavęs tuometinis Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministras Sigitas Kaktys, savivaldybės veiklos sėkmė ne nuo jos dydžio priklauso. Būtent jam dirbant ministru susikūrė kelios nedidelės savivaldybės.

„Mano likimas žymia dalimi iki lemtingų 1999 m. buvo susaistytas su savivalda. Nuo 1990 m. būdamas tuometinės Mažeikių tarybos pirmininko pavaduotoju, o vėliau ir meru turėjau galimybę susipažinti su įvairių šalių savivaldos padėtimi. Man atrodė, kad Lietuvai priimtinas Švedijos, Vokietijos, Danijos, Austrijos ir kai kurių kitų šalių pavyzdys. Ten valstybės sektorius yra nubrėžęs aiškesnes ribas su savivalda. Niekas neabejojo tada ir dabar šių šalių viešų paslaugų teikimo gyventojams kokybe. Ši mano nuomonė nepakito ir dabar, – motyvus, paskatinusius palaikyti naujų savivaldybių kūrimosi idėją, vardijo Sigitas Kaktys. – Lietuva paveldėjo sovietinį rajonų, vykdomųjų komitetų palikimą. Jis gajus ir šiandien. Net pavadinimas išliko tas pats – „rajonas“. Skundžiamės, kad valdžia toli nuo paprasto žmogaus rūpesčių. Bet kitaip ir negali būti „žiedinėse“ savivaldybėse. Ten didesnio miesto savivaldybė yra aplink ją supančios savivaldybės viduryje. Tokioje išsklaidytoje savivaldybėje negali formuotis normali, sveika bendruomenė. Ją mažai saisto bendri švietimo, kultūros, sveikatos priežiūros ir kitų prigimtinių savivaldybei tenkančių paslaugų valdymas. Tokios arba panašios mintys buvo tada, kai pradėjome 1999 m. intensyviai ieškoti galimybių steigti naujas savivaldybes. Susikūrė palankios sąlygos – buvo priimtas naujas vietos savivaldos

įstatymas, patikslinta jo redakcija, apibrėžtos naujos vietos savivaldos proporcingos rinkimų sistemos galimybės, 1999 m. gegužės mėnesį priimta beveik bendru sutarimu Europos vietos savivaldos chartija. Administracinės teritorinės reformos pagrindus leido sustiprinti gyventojų vietos apklausų nuostatai, administracinių teritorinių vienetų ir jų ribų nustatymo nuostatos bei bene svarbiausias to meto įvykis – savivaldos plėtros klausimais įvykusi 1999 m. liepos mėn. konferencija prezidentūroje. Naujų savivaldybių steigimą tvirtai rėmė ir tuometinis prezidentas Valdas Adamkus.“

Prabėgus 20 metų, buvęs ministras Sigitas Kaktys tvirtai sako, kad džiaugiasi, jog tada nepritrūko valios sprendimui įgyvendinti. „Su šiuo sprendimu pralindome tarsi per adatos skylutę. Naujų savivaldybių steigimas valstybės biudžetui kainavo kiek daugiau nei 6 mln. litų. Pavyzdžiui minimai Rietavo savivaldybei steigti buvo numatyta 1,8 mln. litų. Už šiuos pinigus turėjo būti įkurtos 86 darbo naujoje savivaldybėje vietos ir nupirkta bei sutvarkyta savivaldybės pastatas. Kai kurioms savivaldybėms teko pradėti savo darbą nuo minusinio biudžeto. Joms teko dalis ankstesnės „motininės“ savivaldybės proporcingai gyventojų skaičiui skolos dalis. Ypač tai buvo aktualu Elektrėnų savivaldybei, atskilusiai nuo Trakų ir Rietavo – atidalintai nuo Plungės. Tačiau sunkumai naujas bendruomenes tik dar labiau sutelkė darbui. Šiandien jos puikiai veikia, sulaukia gyventojų pasitikėjimo. Tikiu, kad demokratijos plėtra, viešo intereso tenkinimas, paslaugų vietos bendruomenėms optimizavimas tiesiogiai susijęs su naujų savivaldybių steigimu. Gal naujame etape reikėtų panaikinti bent žiedines savivaldybes“, – mintimis dalijosi Sigitas Kaktys.

Tradicinis Oginskio Polonezas Rietavo svečiams.

BENDRUOMENĖS ŠVYTURIAI – KELIAS Į SĖKMĘ

**Savivaldybių
žinios**

Justė BRIGĖ

BENDRUOMENIŲ AKTYVUMAS STABILUS

„Jau dvyliktą kartą Mykolo Romerio universitetas, kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, VšĮ „Savivaldybių žinios“ ir VšĮ Pro Partners“, surengė respublikinį bendruomenių konkursą. Rinkome pretendentes į penkias nominacijas. Tai „Vietos bendruomenės lyderis – vadybininkas“, „Vietos bendruomenės sėkmės istorija“, „Bendruomeniškiausia seniūnija arba savivaldybė“, „Kultūros kolektyvais garsi vietos bendruomenė. Ir šiais metais, įvertinus, kad daugelyje bendruomenių labai aktyvi sporto veikla, įsteigėme naują nominaciją „Sveikos gyvensenos renginiai garsios vietos bendruomenės“. Džiaugiuosi, kad bendruomenių aktyvumas išlieka stabilus. Bendruomenės labai stiprios. Į visas nominacijas pretendavo po 10–15 bendruomenių. 90 proc. visų paraiškų yra vertos apdovanojimų, – apie konkursą pasakoja Mykolo Romerio universiteto profesorius ir šio konkurso vienas iniciatorių Saulius Nefas. – Tačiau neramina centrinėje valdžioje atsiradęs sąstingis. Konkretus pavyz-

dys – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos turimas bendruomenių projektams finansuoti fondas. Kaip buvo 2 mln. su trupučiu eurų, taip ir liko. Žinoma, gerai, kad keičiantis ministrams fondas išlieka ir tęsiamas bendruomenių stiprinimas, bet didėjančios kainos bendruomenėms leidžia mažiau padaryti už tuos pačius pinigus. Be to, reikėtų, kad ir kitos ministerijos įsitrauktų į bendruomenių stiprinimą.“

Kaip pabrėžia prof. Saulius Nefas, regioninė politika negali egzistuoti be bendruomenių. „Būtų puiku, jei skirtingų regionų bendruomenės įgyvendintų bendrus projektus, tik nesuprantama, kodėl Vidaus reikalų ministerija neskaitina tokio bendruomenių bendradarbiavimo“, – svarsto profesorius.

UNIVERSITETO DĖMESYS BENDRUOMENĖMS NEMAŽĖS

Renginyje dalyvavusi Mykolo Romerio universiteto rektorė prof. dr. Inga Žalėnienė pažymi, kad šventė – tai tik bendruomenių veiklos apvainikavimas. „Bendruomenės labai svarbios valstybės gyvenime. Jose gimsta tos idėjos, kurias ir turėtų išgirsti politikai, šalies vadovai, kurias turėtume girdėti akademinės

Rugsėjo 24 d. Mykolo Romerio universitete apdovanoti Respublikinio vietos bendruomenių konkurso „Bendruomenė – Švyturys 2019 – kelias į sėkmę“ nugalėtojai.

bendruomenės. Turime kartu kurti priemones, kurios Lietuvą padarytų gražesne. Tai, kas vyksta Lietuvos regionuose, mažuose miesteliuose, labai džiugina. Ir tai ne politikų sprendimų, o ten gyvenančių žmonių, bendruomenių, kolektyvų nuopelnas, – teigia universiteto rektorė. – Ateinantis Europos Sąjungos paramos laikotarpis bus labiau orientuotas į žmogiškuosius išteklius, nes infrastruktūra Lietuvoje jau gana normaliai sutvarkyta. Dabar reikalingas dėmesys žmogui, dėmesys bendruomenei.“

Rektorė užsiminė, kad ir Mykolo Romerio universitetas ėmėsi aplink save burti Didlaukio bendruomenę. „Šioje teritorijoje veikia Vilniaus kolegija, du profesinio rengimo centrai, mokyklos, ikimokyklinių įstaigų ir matome, kad dalis veiklų, kurios tarpusavyje nekonkuruoja, gali būti kartu atliekamos. Pradėjome nuo kultūros, sporto renginių, vėliau pereisime prie studijų ir kitų veiklų.“

Prof. Inga Žalėnienė pabrėžė, kad pastaruoju metu pasaulyje pastebimas didžiulis dėmesys bendruomenėms. „Visi supranta, kad tiek ES, tiek pasaulio ateitis priklauso nuo gebėjimo nusileisti prie žmogaus, prie idėjos, prie konkretaus regiono. Sostinių stiprinimas neveda prie tvarumo“, – teigia rektorė ir priduria, kad Mykolo Romerio universitetas ir ateityje didelį dėmesį skirs bendruomenėms.

„KRAKIŲ ŽIBURIAMS“ VADOVAUJA VADYBININKĖ LYDERĖ

Skuodo rajono „Krakių žiburių“ bendruomenė įsikūrė 2013 metais. Bendruomenės pirmininkė Regina Ramanauskienė puikiai prisimena įsitraukimo į bendruomenės gyvenimą akimirką. Ją pakvietė jau šviesaus atminimo bendruomenės kūrimo iniciatorė Diana Stanienė. Ir ne tik pakvietė įsitraukti į veiklą, bet ir imtis vadovavimo. „Dar pasikviečiau Vaidą Pocevičienę. Ji iš pradžių atsikalbinėjo, sakė, kad gyventojų beveik nepažįsta. Nuraminau ją, sakydama, kad ir aš tik tris trobas pažįstu. Nuėjome ir taip iki šiol su bendruomene nesi-skiriame, – pasakoja Regina Ramanauskienė ir pasidžiaugia. – Esame kaip vienas kumštis, užtat ir darbų nemažai padarome.“

Per tuos metus įgyvendinta daugiau kaip dešimt įvairių projektų, finansuojamų tiek Socialinės apsaugos ir darbo, tiek Žemės ūkio ministerijos, tiek savivaldybės.

Regina labiausiai didžiuojasi bendruomenės namais. Jie įsikūrė prieš dešimtmetį uždarytos mokyklos ir jau griūvančiame pastate. Pastatą bendruomenė prikėlė savarankiškai darbu ir bendruomenės narių lėšomis.

„Turime ir gražių švenčių. Pas mus vyksta Vyšnių šventė – taigi esame Žagarės vyšnių festivalio konkurentai. Rengiami bendruomenių forumai, į kuriuos kviečiame ne tik savo rajono, bet ir Kretingos, Kėdainių rajonų bendruomenes, – gražiausius renginius vardi ja pirmininkė. – Žinoma, norint pasiekti gerų rezultatų, reikalingas palaikymas. Esu dėkinga aktyvui. Juk laikas, kurį skiriame bendruomenės veiklai, yra iš šeimos, iš savo laisvalaikio ir poilsio paimtas laikas. Labai didelio palaikymo sulaukiame iš Mosėdžio seniūnijos seniūnės Jolantos Ažondenienės, Seimo narės Levutės Staniuvienės.

BENDRUOMENĘ SUTELKĖ BĖDA

„Tik bėdos suburia bendruomenę. Mūsų bendruomenė susibūrė taip pat stumiama didelės bėdos, nes mūsų gyvenamajame rajone norėjo įrengti krematoriumą“, – sako

Klaipėdos miesto Paupių asociacijos pirmininkė Regina Baguckienė. – Sužinoję apie planuojamo objekto statybą, pradėjome belstis vieni į kitų duris ir tartis, kaip savo gyvenamąjį rajoną apsaugoti nuo nepageidaujamos kaimynystės. Mūsų rajone beveik vien privatus namai. Vos keli daugiabučiai gyvenamieji namai. Tačiau išsijudino. O išsijudinus jau nebesinorėjo vienas nuo kito užsidaryti. Tad pradėjome rengti talkas, kultūros renginius. Net šį pavasarį, per karantiną, tvarkėmės savo aplinką. Kai buvo jau leidžiami renginiai, rengėme atvirus kino vakarus.“

Regina Baguckienė neslepia: dideliame mieste išlaikyti aktyvią bendruomenę nėra lengva. Renginių ir pramogų pasiūla labai didelė, tad bendruomenę galima sutelkti tik aktyviai dirbant. „Jei aktyvas nors kiek vadeles atleistume, vargu, ar bendruomenė išliktų“, – abejonėmis pasidalija pirmininkė. Pasak jos, veiklai įtakos turi ir tai, kad rajonas vis dar augantis. Į jį atsikelia žmonės ne tik iš Klaipėdos, bet ir kitų šalies vietovių, tad interesų derinimas vardan bendruomenės gyvybingumo – didelis iššūkis.

BENDRUOMENIŠKIAUSI – PASVALIEČIAI

„Bendruomeniškiausia savivaldybė pripažinta Pasvalio rajono savivaldybė. „Rajono savivaldybė labai glaudžiai bendradarbiauja su bendruomenėmis. Bendruomenių veiklai jau daugelį metų skiriamos lėšos iš rajono biudžeto. Savivaldybė yra tikri mūsų partneriai. Tą parodė ir bendruomeniškumo indeksas“, – partneryste patenkinta Pasvalio rajono bendruomenių sąjungos pirmininkė Helena Simonaitienė,

Pasak jos, šioje savivaldybėje dirba žmonių, su kuriais galima tartis, kaip padėti bendruomenėms būti aktyviomis puoselėjant savo kraštą. „Mus džiugina, kad daugeliu klausimu randame su savivaldybe sutarimą. Savivaldybė prisideda prie visų bendruomenių projektų. Dar vienas palengvinimas bendruomenėms – savivaldybėje įsteigtas buhalterio, kurio paslaugomis naudojasi bendruomenės, etatas.“

Helenos Simonaitienės teigimu, pastaruoju metu savivaldybė ir bendruomenės diskutuoja dėl viešųjų paslaugų perdavimo nevyriausybiniam sektoriui. „Viešosios paslaugos labai atsakingas baras, todėl būtinas kruopštus pasirengimas, nes tai susiję su konkrečių žmonių gyvenimu. Perimti šias paslaugas mūsų rajono bendruomenės nori, tik dažna nežino, nuo ko pradėti. Tad šiuo metu vyksta pasirengimas šiam labai atsakingam žingsniui ir tikimės, kad jei ne kitais, tai 2022 metais mūsų rajono bendruomenės perims dalį viešųjų paslaugų“, – sako Pasvalio rajono bendruomenių sąjungos pirmininkė.

Pašnekovė pasidžiaugia, kad 21 rajono bendruomenė rengia savo strategijas iki 2027 metų. „Turime gerą moderatorių ir, manau, šiais metais strategijos bus parengtos

ir taps pavyzdžiu prie šios iniciatyvos neprisijungusioms bendruomenėms“, teigia Pasvalio rajono bendruomenių sąjungos pirmininkė Helena Simonaitienė.

RAUDONDVARIETČIAI – KULTŪROS PUOSELĖTOJAI

„Manau, kad Kauno rajonas garsus savo kolektyvais dėl kelių dalykų – tai atsakingas požiūris į kultūros įstaigų ir kultūros darbuotojų išsaugojimą, rajone gyvenantys žmonės vertina kultūrą“, – mintimis apie priežastis, nulėmusias, kad apdovanojimas „Kultūros kolektyvais garsi vietos bendruomenė“ atiteko Raudondvariui, dalijasi Kauno rajono bendruomeninių organizacijų sąjungos pirmininkė Eglė Juozapavičienė.

Atvykusi atsiimti apdovanojimo Raudondvario kultūros centro direktorė Jolanta Zyzienė tvirtina, kad Raudondvario sėkmę lėmė aktyvios šios vietovės bendruomenės, kurioms viskas įdomu ir kurios visur ir visada palaiko savo kultūros centrą. Tad ir į apdovanojimo iškilmes direktorę atlydėjo Raudondvario miestelio bendruomenių pirmininkai Gintautas Lukauskas ir Aušra Lukošienė. O pasiteiravus, ar pavyksta išvengti nereikalingo tarpusavio varžymosi, vienbalsiai tvirtina: miestelis didelis, vietos ir veiklos visiems užtenka.

Pasak Eglės Juozapavičienės, Kauno rajono savivaldybė visapusiškai remia bendruomenes. Didelio palaikymo sulaukiama ir iš rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros skyriaus vedėjo Tomo Didžiulio. „Pats dešimt metų dirbau su bendruomenėmis nacionaliniu lygmeniu, tad puikiai žinau, ką reiškia iniciatyva iš apačios į viršų, kas yra LEADER programa, koks bendruomenių indėlis. Tikiu, kad visi kas visi iššūkiams įveikiami dirbant kartu“, – sako Tomas Didžiulis.

SVEIKAI GYVENTI MOKA UPYNIETČIAI

Naujai įsteigtas apdovanojimas „Sveiką gyvenimą propaguojanti vietos bendruomenė“ įteiktas Panevėžio rajono „Upytės žemės“ bendruomenei.

„Sveiką gyvenimą propaguojame derindami teoriją ir praktiką. Teorinė dalis – tai įvairios paskaitos, susitikimai, į kuriuos kviečiame sveikos mitybos, judėjimo ir kiti puikūs sveikos gyvensenos specialistai. Tegul ir ne viską, bet dalį to, ką išgirsta, bendruomenės nariai pritaiko savo gyvenime. Praktinė dalis – tai fizinio aktyvumo skatinimas. Vyresnio amžiaus žmonėms siūlome mankštą. Sutvarkytai ir apšviestais miestelio šaligatviais vakarais vis dažniau galima pamatyti mūsų senjorus, žingsniuojančius su šiaurietiško ėjimo lazdomis, – apie bendruomenės siekius sveikai gyventi pasakoja bendruomenės pirmininkas Audrius Zalatoris. – Jaunimui, be abejo, labiau patinka praktinė pusė. Su jais rengiami įvairūs žygius. Ir pėsčiomis, ir dviračiais. Kadangi bendruomenėje su Klaipėdos rajono, Kretingalės jaunimu, vasaromis kartu su jais plaukiame baidarėmis.“

PAŠEŠUPIO PARKAS

PASIVAIKŠČIOKIME ATNAUJINTU PAŠEŠUPIO PARKU

Nuo šiol Marijampolė turi dar vieną atnaujintą parką. Savivaldos dienos išvakarėse spalio 8 d. vykusiame atnaujinto Pašėšupio parko atidarymo renginyje atsiskleidė naujas šio parko veidas.

„Ne kiekvienas miestas gali didžiuotis turėdamas valstybės saugomą, dendrologinę vertę turinčią, beveik 27 ha ploto žaliąją teritoriją miesto ribose. Jau kurį laiką sukome galvas, kaip atnaujinti Pašėšupio parką, nes matėme, kad aplink parką gyvenantys žmonės jį myli, bet norėjosi suteikti galimybę visiems gyventojams, miesto svečiams ir turistams atrasti šią unikalią vietą iš naujo. Suradę finansavimo galimybes iš karto ėmėmės darbų. Pasakysiu

atvirai, tai sunkus ir labai sudėtingas projektas, nes skirtos lėšos yra gan kuklios, o parko teritorija milžiniška. Įgyvendinti tris projektus vienu metu – nemenkas iššūkis net ir profesionalams. Matome tobulintinas vietas, matome, ko dar trūksta, ir žinome, kad nenustosime ieškoti galimybių tobulinti šį parką. Priimame gyventojų kritiką, bet tu, kurie dažniausiai atliktais darbais geros emocijos atperka sunkų darbą ir skatina kurti naujus, gražius darbus“, – parko atidarymo renginyje kalbėjo Marijampolės savivaldybės meras Povilas Isoda.

Finansavimo šaltinius, konkrečius atliktus darbus, didžiausius iššūkius ir ateities planus pristatė šio projekto koordi-

natorius Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Valdas Tumelis. Parko atnaujinimo darbus vykdė UAB „Statybos ritmas“. Atidarymo renginyje dalyvavo aplinkos ministras Kęstutis Mažeika, Seimo narys Dainius Gaižauskas, savivaldybės tarybos nariai, savivaldybės vadovai ir skyrių darbuotojai.

Per visą Pašėšupio parką, palei upę, įrengtas naujas apšviestas 1,5 km ilgio pėsčiųjų ir dviračių takas, vingiuoja šalutiniai beveik 4 km. ilgio takeliai. Tikimasi, kad aktyvios laisvalaikio praleidimo erdvės bus populiarios ir mėgstamos.

Parengta pagal Marijampolės savivaldybės komunikacijos skyriaus inf.

Po oficialaus parko atidarymo renginio dalyviai leidosi į pasivaikščiojimą susipažinti su naujai įrengtomis laisvalaikio ir poilsio erdvėmis. Paspirtukų entuziastai pademonstravo, kaip smagu su draugais leisti laiką ant parke įrengtų dviračių kalnelių. Turėti juos siūlė aktyvus jaunimas, besidomintis dviračių sportu.

Marijampoliečių mėgstamoje vietoje poilsiauti prie Šešupės upės įrengtas smėlio paplūdimys, maudymosi vieta su platforma, skirta judėjimo negalią turintiems žmonėms, įrengta vaikų žaidimo aikštelė.

◀ Šešupėje gyvena gulbės ir antys.

Įrengta badmintono aikštelė ir teniso kortai, čia pat yra ir švaraus vandens kolonėlė atsigaiivinti.

Daug susižavėjimo šūksnių sulaukė gimnastikos entuziastai, kurie parodė įspūdingą programą. Savivaldybė jiems įrengė patogią ir saugią guminę dangą.

◀ Po nuotaikingo pasivaikščiojimo Marijampolės savivaldybės meras Povilas Isoda, UAB „Statybos ritmas“ generalinis direktorius Gintaras Vilutis ir aplinkos ministras Kęstutis Mažeika pasodino po medį, kurie papildė dar prieš atidarymo šventę pasodintų tūkstančio medelių ir krūmų būrį.

▲ Šalia nuostabaus senojo obelių sodo pastatyti trys šachmatų stalieliai.

Paėjėjus kiek toliau galima rasti vaikų žaidimo aikštelę, skirtą vyresniems, nuo 12 metų amžiaus vaikams. Virvinės karstynės sparčiai populiarėja Lietuvoje, o Marijampolėje tokios vaikų žaidimo aikštelės dar nebuvo.

Romo Gurklio foto reportažas.

PAGERBTA MOKYTOJA VAIDILUTĖ ŠEPKAUSKIENĖ

Jolanta ŠIURKUVIENĖ

Akmenės rajono savivaldybėje pagerbta Naujosios Akmenės miesto Ramučių gimnazijos chemijos mokytoja metodininkė Vaidilutė Šepkauskienė, pelniusi Metų mokytojos titulą. V. Šepkauskienė – viena iš šešių šalies mokytojų, pelniusių šį garbingą titulą.

Su apdovanojimu mokytoją V. Šepkauskienę pasveikino rajono meras

Vitalijus Mitrofanovas ir savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas Darius Rekis. Pokalbyje prie puodelio kavos paliestos pedagogo darbo, profesionalumo ir pasišventimo, asmenybės ugdymo, mokytojo ir mokinio bendravimo bei kitos temos.

Metų mokytojo titulu V. Šepkauskienė įvertinta už tai, kad sugeba sudominti mokinius nelengvu chemijos mokslu įtraukdama juos į įdomias ir kūrybingas iniciatyvas, itin skatindama mokytis per praktinius tyrinėjimus. Jos pamokos vyksta ir Karpėnų klinčių karjere, ir Akmenės nuotekų valymo įrenginių teritorijoje, ir Kauno technologijos universitete, ir „Akmenės cemento“. Ji yra išugdžiusi nemažai prizininkų, nacionalinių ir tarptautinių olimpiadų laimėtojų, Ramučių gimnazijoje organizavusi eksperimentų mugę, chemijos popietę, tyrėjų savaitę, kitus chemiją populiarinančius renginius. Mokytoja yra parengusi užduočių aprašų, kuriais gali naudotis chemijos mokytojai, vedusi seminarų, ji taip pat yra chemijos valstybinio egzamino vertintoja. Jos suburta mokinių komanda dalyvauja įvairiuose respublikiniuose chemijos konkursuose. Jos mokiniai kasmet puikių rezultatų pasiekia Europos Sąjungos jaunųjų mokslininkų konkurso nacionaliniame etape, nacionaliniame STEAM mokslų konkurse „Mūsų eksperimentas“. Mokytojos ruoštas mokinių dalyvavo tarptautinėje mokinių ir mokytojų mokslinėje – praktinėje konferencijoje, Kinijos mokslo ir technologijų inovacijų konkurse paaugliams CASTIC. Šiame konkurse dalyvavusio mokinio darbas įvertintas trečiaja vieta.

Kiek anksčiau V. Šepkauskienė ir kitus Metų mokytojus apdovanojo švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas Monkevičius Vilniuje, Valdovų rūmuose, surengtose iškilmėse.

PANEVĖŽIO RAJONO GERIAUSIO METŲ MOKYTOJO VARDĄ PELNĖ SPORTO TRENERIS

Danutė POČIUVIENĖ

Tarptautinę Mokytojų dieną Panevėžio rajono savivaldybėje, tęsiant ilgametę tradiciją, įteikiama Panevėžio rajono geriausio Metų mokytojo nominacija. Šiemet šį garbingą apdovanojimą pelnė Krekenavos Mykolo Antanaičio gimnazijos kūno kultūros mokytojas, sporto treneris Vytautas Dulius.

Įteikti apdovanojimą, pasveikinti nominantą ir visus gimnazijos pedagogus su profesine švente atvyko rajono meras Povilas Žagunis ir mero pavaduotojas Antanas Pocius. Geriausią Metų mokytoją taip pat sveikino gimnazijos vadovai ir svečiai – Krekenavos seniūnijos seniūnas Vaidas Kaušakys, Krekenavos parapijos klebonas Gediminas Jankūnas, Lietuvos moksleivių sporto asociacijos gen. sekretorius Robertas Taškūnas, orientavimosi sporto klubo „Arboro“ atstovai.

Lietuvos valstybiniame kūno kultūros institute fizinio lavinimo dėstytojų kvalifikaciją įgijusio V. Duliaus pedagoginio darbo stažas – 29-eri metai. Trenerio ugdytiniai dalyvavo ir gražių pergalių pasiekė ne tik rajono, šalies varžybose, bet Lietuvai atstovavo ir tarptautiniuose Baltijos šalių, Europos ir pasaulio orientavimosi sporto čempionatuose.

Panevėžio rajono geriausio Metų mokytojo vardo nominacija įsteigta 2006 m., siekiant pagerbti ir skatinti švietimo įstaigų mokytojus, vadovus už praktinės veiklos nuopelnus, mokinių pasiekimus, reikšmingiausius darbus pedagogikos srityje, visuomenės demokratinės kultūros, bendražmogiškųjų ir pilietinių vertybių ugdymą.

Geriausią metų mokytoją V. Dulių (centre) pasveikino meras Povilas Žagunis ir mero pavaduotojas Antanas Pocius.

BIRŠTONAS Į ŠVIETIMO ĮSTAIGAS INVESTUOJA BEVEIK 2 MLN. EURŲ

Sandra PILKAUSKIENĖ

Birštonas suplanavo reikšmingas investicijas į mokyklų tinklo atnaujinimą. Nemaža investicijų suma bus skiriama lopšelio-darželio „Giliukas“ rekonstrukcijai. Taip pat bus renovuojama Birštono meno mokykla ir įrengiama saulės elektrinė ant Birštono gimnazijos stogo. Visų darbų vertė beveik 2 milijonai eurų. Be to, vidutiniškai 37 proc. didėja darželio ikimokyklinio ugdymo mokytojų ir priešmokyklinio ugdymo mokytojų darbo užmokesčiai.

„Birštonas per penkerius metus sukūrė daugiau nei 800 šiuolaikiškų ir patrauklių darbo vietų. Todėl pagrindinis mūsų savivaldybės tikslas

šiandien yra pritraukti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos specialistus, o tam turime sukurti kuo geresnes sąlygas jų šeimoms. Investicijos į švietimo sektorių yra vienos būtiniausių“, – teigia Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė.

Lopšelio-darželio „Giliukas“ laukia dideli pokyčiai. Šioje ugdymo įstaigoje vyksta rekonstrukcijos darbai. I etapo darbams skirta apie 540 tūkst. eurų. II darbų etapo metu bus sutvarkytos pirmo aukšto patalpos ir lopšelio-darželio teritorija. Šiems darbams dar reikės apie 700 tūkst. eurų.

Birštono meno mokykla 2020–2021 mokslo metais dėl pastato renovacijos persikėlė į Birštono gimnaziją. Meno mokykla iki šiol veikė nepritaikytose darželio patalpose, todėl šiuo metu vykdomas pastato atnaujinimas ir pritaikymas meno mokyklos reikmėms. Bendra projekto vertė – 1 milijonas eurų, o šiemet Lietuvos Respublikos Vyriausybė skyrė 400 tūkstančių eurų.

Birštono gimnazija pasirašė sutartį su saulės elektrinės įrengimo konkurso nugalėtojais. Įgyvendinus šį projektą gimnazija bus aprūpinta saulės elektros energija iš elektrinės, kuri bus montuojama ant gimnazijos pastato stogo. Elektrinės montavimo darbus planuojama atlikti iki pavasario.

Nuo rugsėjo 1 d. vidutiniškai 37 proc. padidėjo lopšelių-darželių ikimokyklinio ugdymo mokytojų ir priešmokyklinio ugdymo mokytojų atlyginimai. Nuo šiol jie susilygino su bendrojo ugdymo mokytojų darbo užmokesčiu.

DVEJOS ĮKURTUVĖS KAUNO RAJONE

Vilija ŽUKAITYTĖ

Kauno rajone duris atvėrė šalia Garliavos lopšelio-darželio „Obelėlė“ pastato įsikūręs modulinis darželis, o Ilgakiemio laisvalaikio salėje pradėjo veikti 2 Ilgakiemio mokyklos-darželio ikimokyklinio ugdymo grupės. Juos lankys 100 mažųjų Kauno rajono gyventojų.

BUS DAUGIAU ĮKURTUVIŲ

Į šventę Garliavoje susirinkęs gausus būrys tėvelių džiaugėsi, kad jų vaikai jau galės lankyti darželį ir nebereikės laukti eilės.

„Kiek daug šypsenų, džiaugsmo! Tikiu, kad vaikams mūsų darželyje labai patiks ir vaikiškas kryptavimas skambės čia kasdien“, – darželio atidarymo šventėje kalbėjo Garliavos lopšelio-darželio „Obelėlė“ direktorė Rima Karalienė.

Garliavoje UAB „Cramo“ suprojektavo ir įrengė laikinas patalpas iš modulių, skirtas vaikų darželio grupėms. Iš viso čia įrengtos 4 ikimokyklinio ugdymo grupės, kurias lankys 70 vaikų.

„Mane džiugina, kad mūsų svajonės pildosi. Norėjome kaip įmanoma greičiau sukurti daugiau vietų darželiuose ir matome, kad savivaldybės sprendimas statyti modulinius darželius pasiteisino. Jie yra šiuolaikiški, modernūs ir puikiai pritaikyti ugdymui. Šis projektas yra sėkmingas pavyzdys, kaip galima greitai ir puikiai išspręsti problemą“, – akcentavo Kauno rajono meras Valerijus Makūnas.

Meras patvirtino, kad šįmet šios įkurtuves

ne paskutinės Kauno rajone – Garliavoje dar bus atidarytas 5 grupių modulinis darželis, o Akademijoje 10 grupių darželis, kurį galės lankyti beveik 200 vaikų.

DRAUGYSTĖS PAVYZDYS

Visai neseniai po renovacijos duris atvėrė Ilgakiemio mokykla-darželis. Savo veiklą pradėjo 2 Ilgakiemio mokyklos-darželio ikimokyklinio ugdymo grupės. Kai vyko darželio rekonstrukcija, vaikučius sutiko priglausti Ilgakiemio laisvalaikio salė. Savivaldybė tada pamatė, kaip puikiai išnaudojamos šio pastato

patalpos. Todėl vaikams grįžus į suremontuotą darželį, buvo nuspręsta čia įrengti papildomas ikimokyklinio ugdymo grupes.

„Šis bendradarbiavimo ir draugystės pavyzdys įrodė, kokia stipri yra Ilgakiemio bendruomenė. Esame viena Kauno rajono šeima, todėl ir augame kartu“, – džiaugėsi Kauno rajono mero pavaduotojas Paulius Visockas. Vicemeras taip pat negailėjo padėkos žodžių ir darbų rangovams UAB „Social Solutions“, kurie ne tik greitai įrengė ugdymo grupes, bet ir atsižvelgė į visus darželio bendruomenės pageidavimus.

25-OJI PARODA „EXPO AUKŠTAITIJA 2020“

Loreta KAŠKELIENĖ

Rugsėjo pabaigoje Panevėžyje, „Cido“ arenoje vyko 25-oji paroda „EXPO Aukštaitija 2020“. Parodoje buvo galima pasidžiaugti Aukštaitijos regiono verslo laimėjimais, dalyvauti seminaruose, laimėti įvairių prizų ir stebėti panevėžiečių atlikėjų ir šokėjų pasirodymą.

„Dėkoju organizatoriams už didelį darbą rengiant šią parodą. Neabejoju, kad šiemet čia pamatysite įdomių jums žinomų ir naujų įstaigų bei įmonių stendų, sužinosite, apie jų teikiamas paslaugas ar gaminamą produkciją. Žinoma, kviečiu visus užsukti ir į centre įsikūrusį Panevėžio miesto savivaldybės stendą – ten taip pat laukia daug įspūdžių ir naujienų, – parodos atidaryme sakė Panevėžio miesto meras Rytis Račauskas (dešinėje).

Paroda „EXPO Aukštaitija“ tradiciškai prasidėjo IQ forumu „Panevėžys globaliame pasaulyje: skaitmenizacijos ir švietimo tandemas“. „Labai džiaugiuosi tradiciniu ir visuomet aktualia tema organizuojamu forumu. Apie skaitmenizacijos ir švietimo sąveiką ir didėjančią partnerystės poreikį kalbama jau seniai. Šiais metais visas sritis, taip pat ir švietimą

užklupę netikėti iššūkiai paskatino operatyviai pereiti nuo diskusijų prie konkrečių darbų. Nors dar laukia daug iššūkių, tačiau akivaizdu – procesai yra neišvengiami, tačiau geria prasme. Švietimas ir skaitmenizacija žengs koją kojon, o mes, sugebėję įveikti sunkumus atrasime ne vieną šio tandemo privalumą. Tarp jų – ir Pramonę 4.0 kontekste“, – sveikinimo kalbą sakė Panevėžio miesto meras Rytis Račauskas.

Forume apie Europos komisijos skaitmenizaciją kalbėjo Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vadovas Arnoldas Pranckevičius, apie ateities ekonomikos DNR – Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas, diskusijoje apie verslo ir švietimo tandemą pasisakė IQ vyr. redaktorius Ovidijus Lukošius, Vokietijos prekybos rūmų Lietuvoje vadovė Audronė Gurinskienė, Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centro direktorius Vytautas Petkūnas ir kt.

Šiemet Panevėžio miesto savivaldybė ir VšĮ Panevėžio plėtros agentūra įrengė bendrą stendą. Jis buvo suskirstytas į keturias erdves – ekologijos, pramonės, kultūros ir miesto. Kiekvienoje iš jų savo veiklas, planus, projektus pristatė įvairios įstaigos ir organizacijos. Užsukti kvietė robotikos varžybų centras „RoboLabas“. Čia vyko robotų ekspozicijos pristatymas, roboto fotostudija. Gamtos mokyklos darbuotojai pristatė ekologiškų žaidimų idėjas. Lankytojai, užsukę į stendą, galėjo išbandyti virtualios realybės akinius – į miesto erdves pažvelgti kitu žvilgsniu.

Kraštotyros muziejus pristatė atsinaujinusias erdves. Muzikinio teatro programoje: trimitininkų choro pasirodymas, premjerinio spektaklio „Operos teatras“ arijų fragmentų atlikimas. Kino centras „Garsas“ kvietė į edukacinę programą „Kino dirbtuvėlės“. Veikė Panevėžio fotografų draugijos kūrybos paroda.

Futbolo akademijos parodomosioje programoje žiūrovai buvo kviečiami pažaisti mini futbolo rungtynes. Norintieji galėjo išbandyti disk-golfo sporto šaką.

Panevėžio sporto centro ir Raimundo Sargūno sporto gimnazijos auklėtiniai parodė savo programą. Fizinę formą galėjo patikrinti ir žiūrovai. Parodos dalyviai buvo kviečiami ne tik į sporto, bet ir į protų mūšį į kitas edukacijas.

DAR VIENO KULTŪROS ŽIDINIO ĮKURTUVĖS

Danutė POCIUVIENĖ

Panevėžio rajone Dembavos kaime duris atvėrė dar dažais kvepiantis Liūdynės kultūros centro Dembavos padalinys. Projektas „Viešosios infrastruktūros plėtra Dembavos kaime, Panevėžio rajone“ įgyvendintas pagal Panevėžio rajono 2016–2023 metų vietos plėtros strategijos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos sritį „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“.

Pastato naujo priestato statybą ir esamų patalpų kapitalinį remontą vykdė UAB „Stapora“, projekto įgyvendinimui vadovavo Liūdynės kultūros centro direktorė Dembavos padalinio vadovė Karolina Raziūnienė. Naujajame priestate įrengta jauki 94 kv.metrų 77 sėdimų vietų salė su scena, erdvus holas, rūbinė.

Senosiose kapitaliai suremontuotose patalpose įrengtas repetičių kambarys su sceninių rūbų drabužine, administracinės patalpos. Pastatas pritaikytas neįgaliesiems. Iki tol buvusios ankštos, neįaukusios, bendruomenės poreikių netenkinančios patalpos dabar tapo patraukliu šiuolaikišku kultūros centru.

Projekto įgyvendinimui gauta 199 tūkst. Eur paramos lėšų, dar 80 tūkst. Eur skyrė savivaldybė.

Rajono meras Povilas Žagunis, perkirpęs simbolinę juostelę, pasi-

Atidarymo šventėje juostelę perkirpo ir sveikinimo kalbą pasakė meras P. Žagunis.

džiaugė, kad suremontuotas kultūros reikmėms skirtas pastatas ir pastatytas jo priestatas bus pritaikytas gyventojų poreikiams, ekonominei, socialinei, kultūrinei veiklai, prisidės prie kaimo ekonominės plėtros skatinimo, vietos gyventojų įsitraukimo į bendrą veiklą.

Panevėžio rajone veikia 12 kultūros centrų. Juose dirba 117 kultūros ir meno darbuotojų, veikia maždaug 140 mėgėjų meno kolektyvų. Per metus kultūros centruose surengiama per 2 tūkstančius renginių. Praėjusiais metais atlikta Miežiškių miestelio kultūros centro pastato renovacija. Šiuo metu renovacija pradėdama Krekenavos kultūros centre.

YPATINGA DIENA NE TIK ŠIRVINTŲ KRAŠTUI

Naujasis Širvintų baseinas ir sporto kompleksas.

Rugsėjo 30 diena buvo ypatinga ne tik Širvintų kraštui, bet ir aplinkinių rajonų, sostinės žmonėms, mėgstantiems aktyvų, sveiką ir turiningą laisvalaikį. Šią dieną duris atvėrė naujasis Širvintų baseinas. „Pradėję projektą 2016 metais, susidūrėme su daugybe iššūkių. Statybų pradžią lėtino 2017 metų rudenį užklupusios liūtys, pernai metais, baseino statyboms einant į pabaigą, sulaukėme žinios apie pagrindinio rangovo įmonės „Active Construction Management“ (buvusios UAB „Irdai“) bankrotą. Visgi stiprios ir kompetentingos Širvintų rajono tarybos daugumos ir savivaldybės administracijos komandos dėka visas kliūtis įveikti pavyko. Šiandien Širvintos

gyvena įkurtuvių nuotakomis. Tokio masto naujų statybų mūsų rajone laukti teko beveik 35 metus, – sakė Širvintų rajono merė Živilė Pinskuvienė. – Esame dėkingi, kad mūsų viziją, jog Širvintos, esančios visai šalia sostinės, gali tapti vienu sportiškiausių šalies miestų, kad tiek mūsų rajono, tiek aplinkinių miestų sportininkams, aktyvaus gyvenimo būdo mėgėjams reikalingos tinkamos, šiuolaikinės sąlygos sportuoti palaikė Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Švietimo ir mokslo ministerija, kitos organizacijos“.

Širvintų baseino atidarymo renginyje dalyvavo Vyriausybės kancleris Algirdas Stončaitis, Teisingumo ministras Elvinas

Jankevičius, Ekonomikos ir inovacijų ministro patarėjas Jonas Piskus, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos darbuotojai, rangovo UAB „Akvesta“, neįgaliųjų, senjorų organizacijų atstovai, kiti svečiai.

Širvintų rajono savivaldybės administracija, tęsdama sveikatinimo projektą, pakvietė rajono neįgaliuosius ir senjorus į naujus nemokamus mankštos užsiėmimus baseine su gydytoju kineziterapeutu Devidu Mickumi. „Rūpinkitės savo sveikata, stiprinkite ją, registruokitės ir išbandykite naujas, Jums sukurtas erdves!“ – sakoma kvietime.

SŽ inf.

Merei Živilei Pinskiuvienei įteiktas simbolinis baseino raktas.

Kavinukės vaisės.

Sveiki atvykę!

Nuoširdžiai Ačiū sumanytojams ir statytojams.

Romo Gorklio nuotr.

„Druskininkai yra idealus kurortinio turizmo plėtros pavyzdys. Tiek miesto verslininkų, tiek savivaldos institucijų darbų ir užsibrėžtų tikslų gausa yra tikrai didžiulė. Labiausiai džiugina, kad čia veikiantys turizmo sektoriaus atstovai planuoja vystyti naujus turizmo projektus ir nuolat ieško progų gerinti miesto infrastruktūrą ir pritraukti daugiau turistų“, – pažymi ekonomikos ir inovacijų viceministrė Vitalija Jankauskaitė-Milčiuvienė.

Rugsėjo 25 d. viceministrė Vitalija Jankauskaitė-Milčiuvienė, ministro patarėjas Darius Liutikas ir „Keliauk Lietuvoje“ direktorius Dalius Morkvėnas lankėsi Druskininkų savivaldybėje. Druskininkų savivaldybės mero Lietuvos kurortų asociacijos prezidento Ričardo Malinausko iniciatyva organizuotame pasitarime-diskusijoje „Turizmo skatinimo iniciatyvos, priemonės bei įgyvendinimo galimybės“ dalyvavo verslo, turizmo informacijos centro ir savivaldybės atstovai. Turizmo paslaugų teikėjai teigė aktyviai įsitraukę į šiuo metu vykdomą projektą „Atostogos medikams“. Pasak verslo atstovų, dauguma sveikatingumo centrų ir apgyvendinimo įstaigų skaičiuoja užsakymus iki pat lapkričio pabaigos ir mielai prisijungtų prie panašių projektų ir ateityje. Viceministrės teigimu, Druskininkų savivaldybės ir turizmo verslo veiksmų, įgyvendinami kuriant turizmo plėtrai būtinas sąlygas, vystant sveikatos turizmą ir vykdant rinkodaros veiksmus, formuoja gerą patirtį, kuria vadovautis galėtų ir kitos šalies teritorijos. Sveikatos turizmas yra viena iš keturių šiuo metu galiojančioje Lietuvos turizmo plėtros

KURORTINIO TURIZMO PAVYZDYS

programoje nustatytų prioritetinių turizmo rūšių.

Druskininkus pristatęs meras R. Malinauskas kalbėjo apie šiuo metu įgyvendinamus projektus, taip pat iškėlė aktualiausias kurortų problemas, susijusias su turizmo skatinimu šį pandemijos laikotarpį, kai užsienio turistų srautų praktiškai nėra.

Susitikime nagrinėtos galimybės valstybei ateityje skirti papildomą finansavimą turizmo skatinimui Lietuvoje, diskutuota apie tokias priemones kaip subsidijos medikų ir pedagogų atostogoms. Akcentuota, kad siekiant dar labiau padidinti užimtumą, Druskininkų savivaldybė drauge su vietos verslininkais sukūrė ir papildomą iniciatyvą „Nusipelniau atostogų“ ir siūlo visiems turistams laisvai prieinamus nuolaidų paketus apgyvendinimo, maitinimo, sveikatingumo ir kitoms paslaugoms.

„Džiaugiuosi, kad ministerijos ir Nacionalinės turizmo skatinimo agentūros atstovai supranta

kurortų, juose veikiančių verslų aktualijas ir problemas, kylančias dėl pandemijos. Tai reiškia, kad bendromis pastangomis ieškosime priemonių ir toliau skatinti turizmą. Susitikime kalbėjome apie atvykstantį turizmo naudą ir svarbą. Ši tema nėra dažnai liečiama, bet kurortams ir visam turizmo sektoriui ypatingai svarbi, todėl privalome apie ją kalbėti, ieškoti būdų, kaip saugiai priimti užsienio turistus. Neabejoju, kad ši produktyvi diskusija bus paskata dar aktyviau ieškoti būdų ir priemonių finansuoti ir vystyti turizmo sektorių“, – sakė R. Malinauskas.

Susitikimo metu taip pat kalbėta apie turizmo skatinimo priemonių įtraukimą į Lietuvos ateities ekonomikos DNR planą, verslininkai kėlė klausimą dėl de minimis pagalbos, skirtos karantino metu, taip pat kelti verslo aplinkos gerinimo regionuose klausimai.

Parengta pagal Ekonomikos ir inovacijų ministerijos bei Druskininkų savivaldybės inf.

AUGU KARTU SU SPORTU

Renata DIDŽIULIENĖ

BĮ Mažeikių rajono socialinių paslaugų tarnyba rugsėjo mėn. Žemaitijos regione veikiančių vaikų dienos centrų lankytojus pakvietė į jau trečius metus organizuojamas „Draugiškas Žemaitijos regiono vaikų dienos centrų futbolo varžybas“. Renginys yra viena iš fizinio aktyvumo skatinimo projekto „Augu kartu su sportu“ veiklų. Projektas bendrai finansuojamas valstybės Sporto rėmimo fondo lėšomis, kurį administruoja Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Švietimo mainų paramos fondas. Futbolo varžybose teisėjavo ir estafetinius žaidimus organizavo profesionalai – Mažeikių futbolo klubo „Atmosfera“ treneriai. Organizatoriai džiaugiasi, kad kasmet didėja varžybų dalyvių skaičius, atvyksta daugiau komandų iš įvairių Žemaitijos regionų. Varžybose dalyvavo septynios vaikų dienos centrų komandos iš Telšių, Skuodo, Viekšnių ir Mažeikių. Komandų linksmi

pavadinimai „Maltikai“, „Šypsena“, „Viekšniukai“, „Kovinės skruzdės“ ir kt. atspindėjo ir vaikų nuotaiką – šventės metu netrūko juoko, linksmybių. Vaikus linksmo naujas organizatorių personažas – meškinas. Šventės dalyviai ne tik varžėsi dėl įvairių skaičiaus, bet galėjo išbandyti ir kitas smagias pramogas – pataikyti į „Metų įvartį“, palenktynti kartingais, vasaros slidėmis, pastatyti vis nugalėti besitaikantį bokštą, dalyvauti estafetėse ar tiesiog pažaisti su futbolo kamuoliu. Varžybos buvo draugiškos, todėl visos komandos ir šventės dalyviai buvo apdovanoti laimėtojų taurėmis, „aukso“ medaliais, padėkomis ir prizais, pavaišinti skanumynais ir gardžia žirnių koše. Įraudę vaikų žandai, spindinčios akys, neišsemiama energija ir klausimas „Ar kitais metais mus vėl pakviesite?“ organizatoriams suteikia džiaugsmo ir stimulą kitais metais surengti dar šaunesnę šventę.

LIETUVIŲ TAUTA IR UŽ ATLANTO TAUTA

Į Niujorką dabartinė lietuvių bendruomenės kopirmininkė Gintarė Bukauskienė atvyko 1989 metais. Anot Gintarės, ji niekada nenutolo nuo savo tautiečių, jai miela būti greta jų ir kurti įvairiausius nedidelės apimties projektus. Gintarei teko ir vargogininkauti, ir dirbti liuanistinėje mokykloje, ir dalyvauti kultūriname sambūryje „Niujorkiečiai šalia mūsų“, iš kurio ji perėjo į Lietuvių bendruomenės veiklą. Pagrindinė G. Bukauskienės veikla – pedagogika, bet ir lietuvių bei ji skiria nemažai laiko.

Kokios nuotaikos Niujorko lietuvių bendruomenėje?

Kovo mėnesį, smogus COVID 19 pandemijai, visų niujorkiečių nuotaika buvo slogi. Kai mirčių skaičius pasiekė 800 per parą, mieste tvyrojo nežinomybė ir nejauki tyła. Apie lietuvišką veiklą nebuvo nė minties. Žmonės stengėsi būti namuose, vengė bet kokių susibūrimų. Niujorke žmonės paisė valstijos gubernatoriaus A. Cuomo nurodymų, dėvėjo kaukes, laikėsi atstumo. Susirgimų skaičiui mažėjant, jau gegužės pabaigoje – birželio pradžioje situacija mieste pradėjo gerėti. Lietuvos Generalinis konsulas Niujorke organizavo tremtinių vardų skaitymą, kuriame dalyvavo mūsų bendruomenės kopirmininkė Laima Šileikytė-Hood. Džiugu, kad labai gražiai bendradarbiaujame su konsulatu. Konsulato komanda visuomet pasiruošusi patarti, padėti ir pasidalyti informacija.

Pagrindinė Niujorke veikianti Apreiškimo bažnyčia jau kviečia į sekmadienio mišias, tačiau Lituanistinė Maironio vardo mokykla dirba nuotoliniu būdu. Bendruomenės renginius taip pat dar stengiamės ruošti virtualiai. Rugsėjo mėnesį padėkojome lietuviams medikams, dirbantiems mieste ir jo apylinkėse. Manau, kad gyvai rinktis dar neskubėsime, kadangi kaip ir Lietuvoje koronavirusas gajus ir rudenį vėl daugėja susirgimų atvejų.

Kada buvo įkurta bendruomenė?

Bendruomenės narių skaičius Niujorke itin išaugo po Antrojo pasaulinio karo, kai karo nublokšti tautiečiai iš Europos atvyko į JAV. Tai – vadinamoji „dipukų“ (Displaced Person) karta. Daug nerimo išgyvenę tautiečiai natūraliai juto trauką būti vieni šalia kitų. Bruklinė įsikūrė Apreiškimo bažnyčia, pritraukusi daug tautiečių. Bažnyčia iki šiol yra pagrindinė

tikinčiųjų tautiečių susibūrimo vieta. Anksčiau veikė dar kelios bažnyčių, deja, dėl įvairių priežasčių, išliko tik viena.

Lietuvių bendruomenė Niujorke yra įvairi. Vyresni bendruomenės nariai dar priklauso „dipukų“ kartai. Nemažą dalį sudaro „trečia-bangiai“, dažnai išvykę jau iš laisvos Lietuvos. Dar viena bendruomenės dalis – JAV gimę vaikai, sutuoktiniai, iš Lietuvos įvairiais laikais išvykę žydų, karaimų tautybės žmonės. Visi, norintys priklausyti lietuvių bendruomenei, yra laukiami.

Kiekvienais metais aptariame veiklą ir mėginame savo sumanymus įgyvendinti, organizuodami įvairius renginius. Mūsų tikslas – išlaikyti tradicijas ir drauge judėti su šiandienos Lietuva. Norime būti svetingais apsilankantiems menininkams, mokslo atstovams ir esant galimybei – ruošti jų susitikimus su bendruomenės nariais. Nepaprastai daug šioje srityje daro ir Lietuvos Generalinis konsulas Niujorke. Bendruomenės nariai noriai lankosi konsulato organizuojamuose renginiuose.

Kokie rūpesčiai kamuoja bendruomenę?

Manau, nesuklysiu sakydama, kad miesto dydis. Atstumai dideli, nemažas lietuvių skaičius yra pasklidęs po Niujorko priemiesčius, todėl gana sunku suburti žmones darbo

dienų vakarus, nes po darbo atvykti į miestą ir sugrįžti namo dažnam yra per sunku. Todėl didesni renginiai vyksta savaitgaliais.

Ar jaučiate Lietuvos dėmesį pasaulio lietuviams?

Išėivija aktyviai dalyvauja Dainų ir šokių šventėse, kituose tautiniuose renginiuose. Tautiečiai, atvykę iš Lietuvos, taip pat noriai dalijasi savo kūrybiniais pasiekimais. Supratimas, kad lietuvių tauta nėra vien tie žmonės, kurie gyvena Lietuvoje, stiprėja ir auga. Dalis išvyko vedami jaunatviško polėkio ir smalsumo, kiti – studijuoti ar dirbti ir sukūrė šeimas, tretį tiesiog ieškojo geresnio gyvenimo. Manau, kad nė vienas pasirinkimas neturėtų būti kliūtis asmens lietuviškai tapatybei ir apribojimu vadinti save lietuviu (e) bei išlaikyti, susigrąžinti ar įgyti Lietuvos pilietybę.

Turintys Lietuvos piliečio teises dalyvauja Lietuvos politiniame gyvenime. Ir šį kartą balsavome už kandidatus į Lietuvos Respublikos Seimą.

Vyriausiosios rinkimų komisijos išankstiniais duomenimis naujuose Seimo rinkimuose dalyvavo per 30 tūkst. tautiečių, Niujorke – per 600 rinkėjų balsavo paštu.

Kalbino Ieva Cataldo

ĮVYKIAI KUPIŠKIO SOCIALINĖS GLOBOS NAMUOSE: TVARKOS UŽTIKRINIMAS AR SUSIDOROJIMAS?

Justė BRIGĖ

Apsilankyti Kupiškio socialinės globos namuose „Savivaldybių žinių“ redakciją paskatino dvi priežastys. Viena – buvo smalsu pamatyti namus, griaušančius praeityje susiformavusias nuostatas apie globos namų gyventojams suteiktas prastas gyvenimo sąlygas. Kita – pabandyti išsiaiškinti, kuo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai neįtinka dabartinis globos namų direktorius Rolandas Paltinas, kad ministerijos kancleris Karolis Vaitkevičius jam mainais už geranorišką pasitraukimą iš užimamų pareigų prieš kelis mėnesius siūlė „Gerumo žvaigždės“ apdovanojimą, trijų mėnesių atlyginimo dydžio išmoką ir direktoriaus patarėjo etatą.

SUKURTOS PUKIOS GYVENIMO SĄLYGOS

Kupiškio socialinės globos namai yra vieni iš 34 Socialinei apsaugos ir darbo ministerijai pavaldžių globos namų. Kupiškio socialinės globos namuose apgyvendinami asmenys, kuriems dėl proto negalios ar psichinių sutrikimų nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros poreikis arba nustatytas didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis. Globos namuose gyvena 150 gyventojai.

„Vykdydami Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintą perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2020 metų veiksmų planą, globos namuose buvo pradėtos teikti laikino atokvėpio paslaugos, kurios sudarė galimybę neįgaliesiems asmenims gauti socialinę globą tam tikrą laikotarpį, kai jį prižiūrintys asmenys artimieji išvyksta atostogauti, mokyti, suserga ar iškyla kitos priežastys, dėl kurių negali prižiūrėti neįgaliojo, – pokyčius apžvelgia globos namų direktorius Rolandas Paltinas.

Plečiant bendruomeninių paslaugų tinklą, didinant paslaugų prieinamumą, pernai įkurtos 9 vietos dienos socialinės globos paslaugoms teikti. Kaip pažymi direktorius, naujos paslaugos greitai sulaukė pripažinimo.

„Siekiamo sukurti gyventojams pilnavertį gyvenimą ir geras gyvenimo bei užimtumo sąlygas, kad jie jaustųsi pilnaverčiais visuomenės nariais. Vadovaujantis artumo namų aplinkai, privatumo, orumo, saviraiškos ir pagalbos sau principais, stengiamės padėti gyventojams integruotis į visuomenę, – globos namus pristato direktorius Rolandas Paltinas.

Kaip teatras prasideda nuo rubinės, taip namai – nuo kiemo.

O aplinka ištis puikiai nutvarkyta ir pastoviai prižiūrima. Prie namų yra nemažas sodas, bitynas. Net namelis katėms pastatytas. Kad ir ką besakytų apie šiuos keturkojus pūkuotukus, jie vis tik namų šilumos ir jautrumo dalis.

„Mūsų gyventojai jas maitina, glosto, o pernai ir namelį joms padarėme, – pasakoja direktorius, rodydamas namų aplinką. – Birželio pirmomis dienomis globos namuose, ant kalvelės, pasodinome trešnių sodą. Ateinantį pavasarį jos turėtų džiuginti savo žiedais, o vasarą lauksime pirmojo uogų derliaus.“

Įėjus į globos namų fojė, pasitiko būrelis gyventojų. Iš salės skambėjo balsingųjų traukiama daina. Vaikštinėjant po globos namus, į akis krito ideali tvarka, gražūs baldai, augančios gėlės. Niekur nesijuto nemalonaus, bent jau anksčiau panašiose įstaigose tvyrojusio kvapo. „Kai švara ir tvarka, nėra ir kvapo“, – į mūsų nusistebėjimą atsakė direktorius.

Sukurtos ne tik jaukios gyvenamosios patalpos, bet sudarytos sąlygos pilnaverčiam gyvenimui. Įrengta treniruoklių salė su higienos patalpomis, pastatytas biliardo stalas, yra medžio dailės, keramikos dirbtuvės. Poilsio kambarys, masažinės kėdės ir dar daugelis dalykų labiau primena SPA centrą nei globos namus.

Gyventojų patogumui įrengta virtuvė. „Vakar buvo išėję grybauti, tai grįžę virė grybus, paskui visi vaišinosi“, – sako Rolandas Paltinas.

Globos namų direktorius Rolandas Paltinas (antras iš kairės) su komanda.

Nedidelės virtuvėlės yra ir prie gyventojų kambarių. Prie visų jų įrengti modernūs higienos kambariai.

Globos namuose yra valgykla, tad vieni gyventojai ateina pavalgyti į ją, kitiems, kuriems sunku vaikščioti, maistas atnešamas į kambarį.

Globos namuose yra skalbykla, teikia paslaugas kirpėja.

GYVENIMAS NUO AUDITO IKI AUDITO

Nepaisant čia kuriamo gražaus gyvenimo, globos namų administracija, pasak direktoriaus, sulaukia ministerijos nepasitikėjimo, tad auditoriai čia – dažni svečiai.

Direktorius rodo šių metų vasario 17 d. baigto audito ataskaitą. Auditas truko nuo 2019 metų gruodžio 30 dienos. Kiek keistokai atrodė prieš pat Naujųjų metų sutikimą pasirodę auditoriai. Juk namai jau ruošėsi šventei, tačiau ministerija priėmė tokį sprendimą. Po pusantro mėnesio trukusio tikrinimo buvo surašytas aktas, kuriame nurodomi audito metu nustatyti asmens duomenų tvarkymo neatitikimai:

- *Duomenų apsaugos pareigūnu paskirtas asmuo neatitinka reikalavimų dėl profesinių savybių, teisės ir praktikos ekspertinių žinių, nėra mokymų darbuotojams, dirbantiems su asmens duomenimis, neparengta ir nepatvirtinta darbuotojų asmens duomenų saugojimo politika, įgyvendinimo priemonės;

- *Neužtikrinamas pranešėjų konfidencialumas, kai žmonės įstaigos viduje siekia pranešti apie pažeidimus;

- *Sandėliuose atsargos laikomos netvarkingai, neįmanoma jų suskaičiuoti ir identifikuoti;

- *Nesilaikoma visų reikalaujamų viešųjų pirkimų procedūrų;

- *Nesilaikoma pareigos tinkamai deklaruoti viešuosius ir privačius interesus.

„Tai nebuvo ypatingi pažeidimai, mes juos greitai sutvarkėme“, – teigia globos namų direktorius.

Rugsėjo 30 d. pateiktoje audito ataskaitoje teigiama, kad rekomendacijos įgyvendintos iš dalies, vis dar yra problemų su viešųjų pirkimų procedūrų laikymusi.

MĮSLINGI UŽKULISINIAI ŽAIDIMAI

Atrodytų, ir kas čia ypatingo šioje istorijoje ir dėl ko Kupiškio socialinės globos namų administracijai auditas primena kažkieno užsakymu vykdomą susidorojimą. Ištis direktoriaus kalbas būtų galima pavadinti fobijomis, jei ne šios vasaros nutikimas.

Kupiškio socialinės globos namuose apsilankęs Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kancleris Karolis Vaitkevičius užvedė gan keistas derybas, kurių įrašas pasklido viešojoje erdvėje. Kancleris Rolandui Paltinui pasiūlė mainais ir už gražiuoju paliktas pareigas įteikti „Gerumo

žvaigždės" apdovanojimą, trijų mėnesių atlyginimą bei derybas su naujuoju direktoriumi dėl direktoriaus patarėjo etato įsteigimo. „Aš atvažiuoju su pasiūlymu. Kadangi ministrui irgi nedaug liko, jį aš norėčiau gražiai atsisveikinti ir norėčiau jums įteikti. Aš mačiau jau viceministrės yra pasirašyta „Gerumo žvaigždė. Ministerijos apdovanojimas. Už ilgamečius nuopelnus mūsų sistemoje, nes jau daug metų dirbate“, – tokie ministerijos kanclerio žodžiai skamba įrašė.

„Tačiau man liko šimtadienis iki mano jubiliejaus“, – į derybas leidosi Rolandas Paltinas. Jo gimtadienis – spalio 12 diena.

„Tiek nelauksime. Mes labai norėtume jus liepos 6-osios proga gražiai parodyti į užtarnautą poilsį. (...) Mes norėtume jums susitarimo būdu sumokėti trijų mėnesių atlyginimą, įteikti žvaigždę, pasikviesti merą, spaudą, padaryti gražią šventę liepos 6-osios proga“, – laukti gimtadienio nesutiko kancleris.

„Man toks ministerijos pasiūlymas labai įtartinas, nes prieš tris mėnesius ta pati ministerija man buvo skyrusi nuobaudą. Jei prastai dirbu,

kaip gali būti teikiama „Gerumo žvaigždė“, o jei esu nusipelnęs to apdovanojimo, nesuprantamas pastaruoju metu atsiradęs spaudimas“, – redakcijai sakė Rolandas Paltinas.

Iš įrašo galima suprasti, kad kancleris R. Paltinui pažadėjo padėti susitarti su naujuoju globos namų vadovu, kad šis jam patarėjo etatą su tūkstančiu eurų įsteigtų, jei šis atsisakytų pareigų. Direktoriui paprašius prie žadamos patarėjo algos pridėti dar 20 eurų, kancleris neprieštaraujamas sutinka.

Viešojoje erdvėje pasklidus įrašui, kelis mėnesius Kupiškio socialinės globos namai gyveno laukime: nei žvaigždės, nei atleidimo. O rudenį auditas vėl pasirodė. Rugsėjo 30 dienos audito ataskaitoje vėl fiksuotas reikalavimų neatitikimas. Tiesa, tik vienas – viešieji pirkimai.

Liks 70-metį pasitikęs Rolandas Paltinas globos namų direktoriumi ar bus paprašytas išeiti, parodyti laikas. Viešojoje erdvėje pateikti Karolio Vaitkevičiaus žodžiai, kad siūlydami „Gerumo žvaigždę“ ir trijų mėnesių atlyginimą, ministerijos vadovai norėjo direktoriui tik gero.

SUMANYMUOSE – PAAUGLIŲ DIENOS CENTRAS UTENOJE

Lolita KAMINSKIENĖ

Baigiantis rugsėjui Utenos rajono savivaldybė sulaukė netikėtų svečių: susitikti su rajono meru Alvydu Katinu, mero pavaduotoju Vitalijumi Šeršniovu ir patarėju Henriku Zabiela – atvyko du garsūs uteniškiai – krepšininkas Jonas Valančiūnas ir krepšinio komentatorius Linas Kunigėlis. Kartu su jais atvyko Jono Valančiūno paramos fondo direktorė Lina Gėdmintienė.

Jonas Valančiūnas savo vardo paramos fondą įkūrė 2017 m. Fondo veikla susieta su pagalba vaikams ir paaugliams nuo 14 iki 18 metų. Pirmasis žingsnis, siekiant padėti socialinę atskirtį išgyvenantiems vaikams, – Vilniuje 2018 m. įkurti paauglių dienos namai „Išvien“.

Abu uteniškiai turi sumanymą – paauglių dienos centrus, panašius į „Išvien“, kurti ir kituose Lietuvos miestuose. Susitikę su Utenos rajono savivaldybės vadovais svečiai kaip tik aptarė galimybę vaikų ir paauglių dienos centrą įkurti Utenoje.

Nors Utenos rajone vaikams, patiriantiems socialinę riziką, paslaugos yra išplėtos (rajone šiuo metu iš viso veikia 12 vaikų dienos centrų, kuriuos lanko 250 vaikų. 45 proc. jų – iš socialinės rizikos veiksmus patiriančių šeimų), bet dar vieno dienos centro atsiradimui savivaldybės vadovai vieningai pritarė. Tad susitikime buvo aptartas ir patalpų, reikalingų centrui steigti, klausimas.

Baigiantis susitikimui meras svečiams įteikė Utenos, laimės miesto, ženklukus ir pakvietė nusifotografuoti prie miesto herbo.

Rūta AVERKIENĖ

Varėnos rajonas ne tik pagal plotą didžiausias, bet ir vienas iš sparčiausiai senėjančių rajonų Lietuvoje, tad dirbančių socialinį darbą žmonių poreikis nuolat didėja. Savivaldybės įstaigose ir aštuoniose seniūnijose pasiaukojamą darbą rūpinantis senyvo amžiaus, neįgalųjų, socialinės rizikos, paliktų be tėvų globos vaikų ir kitokias problemas turinčių gyventojų socialine geroje rūpinasi daugiau kaip šimtas trisdešimt darbuotojų.

Lietuvos socialinių darbuotojų dienos proga šiose įstaigose apsilankę Varėnos rajono savivaldybės vadovai darbuotojus pasveikino su

SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ DIENA VARĖNOJE

profesine švente, dėkojo už nuoširdų jų darbą. Kiekvienam šių įstaigų darbuotojui rajono vadovai įteikė po saulėgrąžos žiedą, o įstaigų vadovams padėkas. Karantino metu labiausiai su rizikomis susijusį darbą dirbusiems buvo padovanoti kuponai poilsiui.

Gražią šventinę popietę surengė Varėnos socialinių paslaugų centro bendruomenė, kurioje dalyvavo ir Varėnos bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų kolektyvas. Darbuotojus sveikindamas rajono meras Algis Kašėta dėkojo už jų kasdienį didelės ištvermės reikalaujantį darbą. „Jūs esat verti didžiausių padėkos žodžių. Tegu sėkmė jus lydi ir darbe, ir asmeniniame gyvenime“. Už profesionaliai atliekamą darbą meras padėkojo savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėjai Daliai Stankevičiūtei ir skyriaus darbuotojams.

Daug gražių sveikinimo ir padėkos žodžių šių įstaigų darbuotojams skyrė Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktorius Alvydas Verbickas ir pavaduotoja Vilma Miškinienė. Labiausiai su rizikomis darbe karantino laikotarpiu susidūrusiems darbuotojams buvo padovanoti kuponai poilsiui. Šventiniam jų stalui buvo įteikti šimtalapiai.

Šventiškai nusiteikę darbuotojai pasidžiaugė, kad jų darbe labai smagu sulaukti ir padėkos žodžių, ir įvertinimo, kuris suteikia stiprybės ir leidžia pajusti savo darbo svarbą ir prasmę.

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Viešoji įstaiga CPO LT, įgyvendindama ES struktūrinių fondų lėšomis dalinai finansuojamą projektą „Centralizuotų viešųjų pirkimų, vykdomų per VŠĮ CPO LT elektroninį katalogą, valdymo sistemos plėtra“, sudarė galimybes šalies savivaldybių perkančiųjų organizacijų darbuotojams įgyti kompetencijų, būtinų vykdyti viešuosius pirkimus elektroninėje erdvėje.

Viešosios įstaigos CPO LT elektroniniu įrankiu vykdančieji viešuosius pirkimus naudoja beveik 4000 perkančiųjų organizacijų, iš kurių dauguma yra savivaldos ir joms pavaldžios įstaigos.

„Kaip rodo apklausos, tik 31 proc. darbuotojų viešųjų pirkimų vykdymas yra pagrindinė veikla, o likusiems – papildomos funkcijos. Todėl natūralu, kad jiems trūksta praktinių įgūdžių bei žinių šioje srityje. Įgyvendindami projektą, siekiame užpildyti šią spragą ir sudaryti galimybę darbuotojams įgyti kompetencijas,

reikalingas profesionaliam viešųjų pirkimų vykdymui“, – sako CPO LT direktorius Darius Vedrickas.

Atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos grėsmę, atsisakyta tradicinių seminarų „gyvai“ ir jie perkelti į elektroninę erdvę, kurioje sukurta nuotolinio mokymo platforma. Šalies savivaldybių perkančiųjų organizacijų darbuotojams sudarytos patogios galimybės su visa mokymų medžiaga susipažinti per kelias darbo dienas, mokymąsi derinant su atliekamomis darbo funkcijomis. Seminaro dalyviams siūlomos aktualios viešųjų pirkimų vykdymo temos: kaip gerai atlikti „namų darbus“ ir efektyviai pirkti per CPO LT elektroninį įrankį, teisingai administruoti sudarytas sutartis, išnaudoti konsoliduotus pirkimus siekiant sinergijos ir kt. Mokymų platformoje taip pat sudaryta galimybė kiekvienam dalyviui įsivertinti savo žinias ir pasiruošimą vykdyti viešuosius pirkimus elektroniniame kataloge, atliekant testus.

Mokymuose jau dalyvavo daugiau kaip 700 specialistų, vykdančių viešuosius pirkimus CPO LT elektroniniame kataloge. Kaip teigia mokymų dalyvė, Jonavos rajono savivaldybės Viešųjų pirkimų skyriaus vedėja Sandra Rusonienė, CPO LT rengiami mokymai padeda didinti kompetencijas, reikalingas pro-

fesionaliam viešųjų pirkimų vykdymui. „Tokio pobūdžio mokymai, gilinantys viešųjų pirkimų žinias, naudingi visuomet. Viešųjų pirkimų veikloje nuolat atsiranda naujų, nežinomų dalykų, Viešųjų pirkimų įstatymas yra nuolat besikeičiantis, CPO LT siūlomi katalogai nuolat plečiasi ir pasiūlo vis daugiau prekių, paslaugų ar darbų, reikalingų perkančiosioms organizacijoms, – apie mokymų naudą atsiliepia Sandra Rusonienė. – Nuotolinio mokymosi platforma naudinga tuo, kad su visa medžiaga galima susipažinti kelių dienų laikotarpyje, pasirenkant patogiausią laiką. Išklausęs pranešimus kiekvienas dalyvis gali pasitikrinti įgytas žinias atliekant testo užduotis.“

Seminaro dalyvių apklausa rodo, kad mokymai vertinami kaip efektyvi ir naudinga priemonė. Net 79,53 proc. respondentų įvertino seminarą „puikiai“ ir „labai gerai“, pabrėždami, kad visa informacija yra naudinga ir svarbi bei bus taikoma praktikoje (tai pažymėjo beveik 96 proc. apklaustųjų).

CPO LT kviečia šalies savivaldybės išnaudoti galimybę nuotoliniuose mokymuose kelti specialistų kompetencijas, kurios padės vykdyti viešuosius pirkimus elektroniniame kataloge greitai, skaidriai, taip pat taupant administracinius, finansinius ir laiko resursus.

„Įgyvendindami projektą, siekiame užpildyti praktinių įgūdžių bei žinių spragą ir sudaryti galimybę darbuotojams įgyti kompetencijas, reikalingas profesionaliam viešųjų pirkimų vykdymui“, – sako CPO LT direktorius Darius Vedrickas.

SU SAVIVALDYBIŲ VADOVAIS APTARIAMOS LIETUVIŲ KALBOS PERSPEKTYVOS

Rugsėjo 30 d. Šilalės Vlado Statkevičiaus muziejuje, minint Jono Jablonskio 160-ąsias gimimo metines, vyko paskaita „Valstybinėje lietuvių kalboje gyvi ir Dionizo Poškos darbai“. Prieš prasidedant diskusijai Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK) pirmininkas Audrys Antanaitis lankėsi Šilalės rajono savivaldybėje. Susitikime dalyvavo Šilalės rajono vadovai meras Algirdas Meizėnis, jo pavaduotojas Tadas Bartkus, administracijos direktorius Valdemaras Jasevičius ir kiti.

Audrys Antanaitis pasidžiaugė, kad iš Šilalės krašto kilęs ar čia išaugęs ne vienas žodžio meistras, savo darbais prisidėjęs prie lietuvių kalbos gyvavimo ir puoselėjimo. Tai ne tik Dionizas Poška, Kalikstas Kasakauskis, Kazimieras Jaunius, Laurynas Ivinskis, Vladas Grinaveckas, Norbertas Vėlius, bet ir šių dienų mokslininkės Albina Aukšoriūtė, Irena Smetonienė (Meištininkaitė) ir kiti.

Susitikimo metu kalbėta apie valstybinės kalbos politikos formavimą, lietuvių kalbos funkcionavimą elektroninėje terpėje, lietuviškos arba sulietuvintos programinės įrangos prieinamumą, kalbos tvarkybos reformą ir kalbos tvarkytojų darbą savivaldybėse. VLKK pirmininkas atkreipė dėmesį, kad kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje yra kalbos tvar-

kytojas, tačiau skyrė, pavaldumas ir atliekamos funkcijos yra labai įvairios ir skirtingos. Valstybinės kalbos priežiūros sistemos reforma turėtų paliesti ir savivaldybes. Šia reforma siekiama tobulinti valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo priežiūros savivaldybėse modelį, norima užtikrinti, kad kiekvienoje savivaldybėje būtų šių funkcijų vykdančios kalbos tvarkytojos ir jam skiriamas pakankamas finansavimas iš valstybės biudžeto būtų sudarytos sąlygos tinkamai atlikti numatytus darbus.

Per pastarąjį mėnesį aplankytos Klaipėdos miesto, Kėdainių, Telšių, Kaišiadorių, Vilkaviškio rajonų savivaldybės. Su jų vadovais taip pat aptartos lietuvių kalbos perspektyvos.

SŽ inf.

PATVIRTINTOS LIETUVIŲ KALBOS PLĖTROS SKAITMENINĖJE TERPĖJE GAIRĖS

Aurelija BANIULAITIENĖ

Spalio 13 d. Seimas patvirtino Lietuvių kalbos plėtros skaitmeninėje terpėje ir kalbos technologijų pažangos 2021–2027 m. gaires, kuriomis siekiama užtikrinti visavertį lietuvių kalbos vartojimą skaitmeninėje terpėje, įtvirtinti ir palaikyti lietuvių kalbos statusą informacinėje visuomenėje, skatinti lietuvių kalbai pritaikytą technologijų plėtrą ir gerinti jomis grįstų paslaugų kokybę.

Gaires parengė Valstybinės lietuvių kalbos komisijos sudaryta darbo grupė. Komisijos pirmininkas Audrys Antanaitis tvirtina, kad tai labai svarbus politinis dokumentas, garantuosiantis lietuvių kalbos išlikimą globalioje visuomenėje, dar labiau užtikrinsiantis valstybinės kalbos statusą. „Šiuo dokumentu dar kartą įrodome lietuvių ambicijas išsaugoti kalbinę ir kultūrinę tapatybę daugiakalbėje skaitmeninėje aplinkoje kaip pagrindinę demokratinės raidos ir lygiateisio lietuvių kalbos varto-

jimo sąlygą. Kiek bus kalbos informacinėse technologijose, tiek jos bus apskritai“, – sako Komisijos vadovas.

Dokumentą rengusios Kalbos komisijos Kalbos technologijų pakomisės pirmininkas Andrius Utka taip pat teigia, kad Seime patvirtintos gairės yra ne tik simbolinis žingsnis. „Keičiantis technologijoms ir į mūsų kasdienybę veržiantis dirbtiniam intelektui, atsirandant daiktų internetui, labai svarbu neatsilikti ir sekti vykstančius procesus pasaulyje tam, kad mes gebėtume bendrauti su technologijomis lietuviškai. Neturėtume eiti lengvesniu keliu ir tiesiog pradėti bendrauti su technologijomis užsienio kalba“, – įsitikinęs dr. A. Utka.

Priimtos gairės tampa Lietuvos skaitmeninio plėtros 2021–2030 metų programos dalimi. Į jų turinį bus siūloma Vyriausybei atsižvelgti rengiant atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų projektus.

PALANGA KVIEČIA GRĮŽTI – PAREMS FINANSIŠKAI

Jurgita VANAGĖ

Su Palanga savo ateitį apsisprendę susieti jauni žmonės sulauks kurorto savivaldybės finansinės paramos – tokį sprendimą vienbalsiai priėmė posėdžiavusi miesto taryba.

Palangą rinktis kaip miestą, kuriame planuojama nuolat gyventi, dirbti ir auginti vaikus, jaunimas bei iš emigracijos grįžusios šeimos bus skatinami tikslinėmis išmokomis, kurios sieks iki 50 proc. asmens metinio gyventojų pajamų mokesčio dydžio, per vienerius kalendorinius metus sumokėto į Palangos miesto biudžetą. Maksimali išmoka asmeniui negalės būti didesnė nei 1 tūkst. eurų per metus.

Šia finansine parama galės pasinaudoti jaunimas, iki kol asmeniui sukaks 29 metai, trejus metus negyvenęs Palangoje (nebuvo šiame

mieste deklaravę gyvenamosios vietos), taip pat – jaunimas, išvykęs iš Palangos studijuoti (įskaitant ir deklaravusius savo gyvenamąją vietą Palangoje, pavyzdžiui, pas tėvus) ir įgijęs aukštojo arba aukštesniojo mokslo (dieninių studijų) diplomus.

Tokio pat dydžio finansinė paskata trejus metus bus taikoma ir iš emigracijos grįžusioms šeimoms, auginančioms ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaiką ar vaikus, kurie lanko Palangos ikimokyklinio ar bendrojo lavinimo įstaigas, jei emigracijoje nors vienas iš tėvų ir nors vienas vaikas gyveno ne trumpiau nei trejus metus.

Šiuos pakeitimus inicijavęs tarybos Ekonomikos ir finansų komiteto pirmininkas Mindaugas Skritulskas neabejoja, jog minėtos paramos priemonės paskatins jaunus žmones gyventi ir dirbti Palangoje, tad kurorte atsiras

daugiau jaunų žmonių, kurie čia kurs šeimas ar jau atvyks su šeimomis ir vaikais. Tai, anot M. Skritulsko, ateityje turėtų lemti ir naujų darbo vietų kūrimą – mieste atsiradus daugiau vaikų, bus ir didesnis pedagogų poreikis.

„Šio sprendimo naudą netiesiogiai pajus ir visi palangiškiai, kadangi mieste augant jaunų, išsilavinusių ir darbingų gyventojų skaičiui, didės ir mokesčių mokėtojų ratas. Tad miesto biudžetas gaus daugiau pajamų, o išmokų forma į Palangą atvykusiam gyventi jaunimui ir vaikus auginančioms šeimoms bus išmokama tik iki pusės jų jau sumokėto gyventojų pajamų mokesčio“, – kalbėjo M. Skritulskas.

Taip pat tikimasi, jog į Palangą iš užsienio sugrįžę gyventojai savo santaupas taip pat investuos kurorte – būtent Palangoje pirks nekilnojamąjį turtą, o galbūt sukurs ir savo verslą.

MAŽEIKIŲ SAVIVALDOS ŠIMTMETIS

Kristina GALDIKĖ

Spalio 8 d. Mažeikių muziejuje vyko konferencija, skirta Mažeikių savivaldos šimtmečiui. Į konferenciją „Mažeikių savivaldai 100. Fragmentai iš tyrinėjimų“ suėjo suvažio visas pulkas lektorių iš Klaipėdos, Vilniaus ir Mažeikių. Renginio dalyvius ir klausytojus pasveikino Mažeikių rajono meras Vidmantas Macevičius, savivaldybės administracijos direktorius Saulius Šiurys. Vadovai dėkojo už padarytą didelį darbą organizuojant konferenciją, džiaugėsi šia iniciatyva.

Konferencijos dalyviai apžvelgė Mažeikių miesto istoriją skirtingais aspektais. Kraštotyrininkas A. Vilkas pristatė pirmąjį Mažeikių burmistrą Feliksą Pračauską, muziejininkai M. Buknys ir V. Ramanauskas atskleidė „tamsiuosius“ savivaldos užkulius. Seimo kanceliarijos Parlamentarizmo istorinės atminties skyriaus patarėja Dr. Vilma Akmenytė-Ruzgienė apžvelgė, kaip dažnai Mažeikių klausimas buvo nagrinėjamas Lietuvos Respublikos Seime 1920–1926 m. Apibendrindama ji kalbėjo: „Liepoja – Latvijos skrynja su uostu, o Mažeikiai – Lietuvos raktas (skrynai atrakinti) su geležinkeliu.“ Klaipėdos universiteto prof. dr. Angelija Bučienė pasakojo apie dar vieną svarbią miesto arteriją – Ventos upę, jos hidrometrinius tyrimus. Pirmasis miesto meras Jonas Jurgis dalijosi savo prisiminimais apie darbą savivaldoje. Klaipėdos universiteto doc. dr. Eduardas Spiriajevas aptarė rajono socialinę ir ekonominę raidą, turistinį potencialą.

1332 m. istoriniuose šaltiniuose Mažeikių vardas pirmą kartą paminėtas kaip vietovė. Pasak Livonijos kronikos, 1332 m. Livonijos ordino magistro Everhardo vadovaujama kariuomenė „įvykdė karo žygį į netikėlių žemaičių kraštą ir pasiekė Mažeikią (Mažeikius) ir Windeikia dvarus“. O 1920 m. kovo 1 d. įkurta Mažeikių miesto savivaldybė, todėl ši data ir

laikoma Mažeikių miesto gimimo diena.

Dieną prieš konferenciją Mažeikių muziejuje atidaryta fotografijų paroda „Mažeikių miesto šimtmetis“. Joje – Mažeikių miesto įvykiai, išskirtinumas, miesto gyventojų istorijos. Eksponuojama per pusšimtis Mažeikių muziejaus surengto konkurso metu atrinktų darbų. Parodos pristatymo metu pasveikinti laimėtojai.

25 dalyviai atsiuntė 160 fotografijų, kurios buvo vertinamos keturiose grupėse: originaliausia, istoriškai vertingiausia, publikos mylimiausia ir rėmėjų simpatija. Fotografijų darbai muziejuje bus eksponuojami spalio–lapkričio mėnesiais.

Ir pagaliau. Mažeikiai sulaukė istorinės dienos – atidarytas eismas per viaduką. Spalio 7 d. pavakarę atidarytas eismas per viaduką, sujungusį senamiestį su mikrorajonu. Šis neeilinis įvykis sukūrė šventę visai miesto

bendruomenei. Ir pasibaigus šventei, eismas per viaduką nesustojo – automobiliai važiuo nenutrūkstanta eile.

Miesto padangę drebino Mažeikių Vytauto Klovos muzikos mokyklos Sedos skyriaus pučiamųjų orkestras „Griaustinis“ su Moksleivių namų šokių studijos „Saulė“ šokėjomis, virš viaduko keliskart praskrido lėktuvas, pilotuojamas Giedriaus Gaižausko. Simbolinę eismo atidarymo juostą perkirpo Mažeikių rajono mero pavaduotojos Sigutė Bernotienė ir Lina Rimkienė, renginio organizatorius Dovydas Punia, rangovų atstovai, šauliai, miestiečiai. Viaduką apšvietė UAB „Fejeras“ įspūdingi fejerverkai.

Pirmieji naujuoju statiniu riedėjo klubo „Ašvėnė MCC“ baikeriai, šauliai, senoviniai automobiliai. Paskui juos patraukė miestiečiai su įvairiomis transporto priemonėmis: automobiliais, paspirtukais, dviračiais.

MERO PILIETIŠKUMO PAMOKA

Jolanta ŠIURKUVIENĖ

Artėjančios Vietos savivaldos dienos proga įvyko Akmenės rajono ugdymo įstaigų devintų ir Naujosios Akmenės miesto Ramučių gimnazijos I klasių mokinių nuotolinis pokalbis su rajono meru Vitalijumi Mitrofanovu – pilietiškumo pamoka.

Meras mokiniams apibūdino, kas yra vietos savivalda, supažindino su rajono aktualijomis ir jaunimo galimybėmis, atsakė į klausimus. Paašikėjo, kad gimnazistai žino, kuo gyvena Akmenės kraštas, jie, pavyzdžiui, domėjosi Krašto apsaugos ministerijos pasiūlymu įkurdinti Vakarių Lietuvoje karinį poligoną ir klausė mero nuomonės apie tai. Meras pažadėjo išpildyti ir konkretų

kruopiškių moksleivių prašymą – jų patogumui įrengti dviračių stoginę.

Susitikime dalyvavęs savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas Darius Rekis atsakė į gimnazistų klausimus dėl nuotolinio mokymosi galimybių: kol kas tam buvo numatyta tik viena diena po spalio 11-osios Seimo rinkimų, kol bus dezinfekuojamos ugdymo įstaigų patalpos, kuriose vyko balsavimas.

Pilietiško pamokas rajono vyresniųjų klasių moksleiviams meras Vitalijus Mitrofanovas prieš Vietos savivaldos dieną organizuoja jau ne vienerius metus. Tačiau šiemet šis tradicinis renginys, atsižvelgus į koronaviruso pandemijos nulemtus žmonių sambūrio ribojimus, vyko ne akis į akį, o kompiuterių ekranuose.

ESAME VIENA DIDELĖ ŠEIMA

Jurgita KANAPICKĖ

Alytaus rajono savivaldybėje Vietos savivaldos dieną darbuotojams iš mero reprezentacijos fondo padovanota apsaugos nuo Covid-19 rinkinių, saldumynų. Sveikinimai ir kuklios dovanėlės pasiekė visus savivaldybės įstaigų ir institucijų darbuotojus – mokytojus, medikus, slaugytojus, kultūros, bibliotekos ir jų filialų žmones, seniūnijų darbuotojus.

„Spalio 10-oji – Vietos savivaldos diena. Tegul ji sujungia mus visus: Alytaus rajono gyventojus, įmonių, įstaigų, organizacijų darbuotojus, esame viena didelė šeima. Be jūsų kasdienio darbo neišsivaizduojama stipri ir atsakinga savivalda. Džiaugiuosi, kad esate ir dirbate kartu, sveikinu su visų mūsų bendra švente!“ – tokį sveikinimą gavo Alytaus rajono savivaldybės tarybos nariai, administracijos ir įstaigų darbuotojai.

Tarybos posėdžių salėje susirinkusius savivaldybės darbuotojus, seniūnus, įstaigų vadovus pasveikino Alytaus rajono meras Algirdas Vrubliauskas. „Esame stipri, profesionali komanda! Savivaldybė kartu yra ir sudėtinė valstybės aparato dalis, tad nuo mūsų darbo, komandos susiklausymo, geranoriškumo bendraujant su gyventojais priklauso žmonių pasitikėjimas valstybe,“ – sakė A. Vrubliauskas.

Minėjime dalyvavo ir dovana bei mero padėka už Alytaus rajono vardo garsinimą,

kūrybiškumą ir jaunatvišką energiją apdovanota muzikinio projekto „Dainuok su manim“ nugalėtoja Vakarė Jarmalavičiūtė. Aktyviausius, veikliausius savivaldybės ir įstaigų darbuotojus meras apdovanojo padėkomis ir piniginėmis premijomis, dovanų čekiu.

Savivaldybės darbuotojai taip pat buvo pavaišinti tortu ir apdovanoti apsaugos nuo koronavirusinės infekcijos rinkiniais.

Alytaus rajono savivaldybė dėkoja Medūkštos kaimo gyventojui Fabijonui Delindai už padovanotus kardelius, kurie Vietos savivaldos dienos proga papuošė tarybos posėdžių salę.

VIETOS SAVIVALDOS DIENA IGNALINOJE

Lina KOVALEVSKIENĖ

Šventės išvakarėse Vietos savivaldos diena paminėta ir Ignalinos rajono savivaldybėje. Meras Justas Rasikas pasveikino savivaldybės administracijos darbuotojus, visiems dėkojo už darbus, linkėjo geres-

nio vienas kito supratimo, bendravimo ir bendradarbiavimo. Šie metai, pasak mero, tikrai nelengvi jau vien dėl užklupusios pandemijos. Tačiau būtent šiuo metu išryškėjo žmonių sutelktumas ir netgi kai kurių pasiaukojimas. Savivaldybės administracijos direktorė Jūratė Balinskienė dėkojo daugiausia gelbėjusiems karantino metu, ypač vairuotojams, civilinės saugos specialistui, dirbusiems net naktimis. Padėkos taip pat įteiktos ūkininkams ir verslininkams, pavasarį pagelbėjusiems Ignalinos miesto seniūnijai įrengiant paplūdimio futbolo aikštelę.

Padėka ir pinigine premija už aukštus sporto pasiekimus ir Ignalinos vardo garsinimą apdovanota Lietuvos motokroso moterų klasės čempionato nugalėtoja Adrija Skudutytė. Meras jai taip pat dovanojo savivaldybės ženklią ir linkėjo jai segėti svarbių varžybų metu ir niekada neužmiršti gimtojo krašto.

Šventės proga nuo savivaldybės administracijos kolektyvo su šiltais palinkėjimais savivaldybės vadovams įteikta saldi dovana. Na, o savivaldybės darbuotojai ne tik kartu dirba, bet moka ir draugiškai poilsiauti. Visi pakviesti pasižiūrėti foto vaizdų ir prisiminti šių metų keliones į Biržus, Telšius, vasaros baidarių žygį Žeimenos upe ir savivaldybės komandos dalyvavimą Drakonų valčių varžybose Palūšėje.

„ATOKIOS STOTYS“

Lolita KAMINSKIENĖ

„Atokių stočių“ sutiktuvs šiemet buvo kitokios. Ne, ne. Nesikeitė nei formatas, nei poetai, almanacho sutiktuvs, kaip ir anksčiau, skambėjo ir lyriškos, ir šmaikščios, ir filosofinės eilės. Bet jos buvo kitokios. Pirmiausia, sutiktuvs įvyko daug anksčiau nei įprastai: ne ypatingai rudenišką lapkritį, o spalvingą rugėjį. Antra, jos persikraustė į Utenos kultūros centro salės scenoje įkurtą prancūzišką lauko kavinę, kurioje už staliukų susėdę poetai atrodė tarsi trumpam išėję gurkštelti kavos. Trečia, žiūrovai galėjo pasijusti stebintys lauko kavinėje vykstantį veiksmažodį pro didelį kitoje gatvės pusėje esančio pastato langą.

Bet tai nesvarbiausia. Svarbiausia, kad šios sutiktuvs buvo jubiliejinės, Lietuvos periferijoje gyvenančius ir dirbančius poetus suvienijusios ir pakvietusios į Uteną jau dešimtą kartą. Kaip sakė „Atokių stočių“ dešimtmėį apžvelgęs almanacho įkvėpėjas, sudarytojas ir leidėjas Vytautas Kaziela, niekas nemanė, kad almanachas išgyvens dešimt metų, ilgainiui taps žinomas visoje Lietuvoje ir bus pristatomas literatūrinėje ir periodinėje spaudoje.

Kaip supratote, sutiktuvių kitoniškumą sukurti „pasistengė“ virusas. Bet „Atokios stotys“ dėl to blogesnės netapo. Atvirkščiai, ieškodami išeities iš padėties, organizatoriai rado bene patį geriausią variantą: buvo išlaikyta ir socialinė distancija tarp poetų bei žiūrovų, ir sukurta jauki poetinė aplinka.

Prie staliukų lauko kavinėje kavą šiemet gurkšnojimo ir poetiniu žodžiu dalijosi poetai Algis Jakštas, Viktoras Rudžianskas, Erikas Druskinas, Rasa Milerytė ir kiti.

Jei jau dešimtmėis, tai be apdovanojimų nebuvo apsieita. Pirmiausia pagerbti lydėję

SUSKAIČIAVO PIRMĄ DEŠIMTMETĮ

almanachą visus dešimt metų. Jiems įteikti atminimo medaliai ir vardiniai pasai. Tai – poetai Regina Katinaitė-Lumpickienė, Justas Jasėnas, Petras Panavas, Mindaugas Švėgžda, Vytautas Kaziela. Atminimo medalis atiteko Utenos rajono merui, „Atokių stočių“ globėjui ir literatūrinės premijos skyrimo komisijos pirmininkui Alvydui Katinui. Medaliumi dėjuose A. ir M. Miškinį viešosios bibliotekos direktorė Vida Garunkštytė, puodžių karalius Vytautas Valiušis, svetainės www.atokiosstotys.lt redaktorė Rasa Milerytė, „Atokių stočių“ himno autorius Edmundas Janušaitis.

Alvydas Katinas padėka už dešimtąjį poezijos almanachą „Atokios stotys“, meilės savo

kraštui puoselėjimą ir Utenos vardo garsinimą pagerbė almanacho sudarytoją ir leidėją Vytautą Kazielą. Merui atiteko ir kita garbinga pareiga: paskelbti ir apdovanoti 2020 metų „Atokių stočių“ literatūrinės premijos laureatą. Juo tapo Tomas Vyšniauskas. Poetui diplomą ir dešimtoji „Atokių stočių“ premija įteikta už ryškiausią publikaciją 2020 m. almanache „Atokios stotys“, kūrėjų, gyvenančių ir dirbančių Lietuvos periferijoje, vieningą, ženklią visuomeninę-literatūrinę veiklą ir darbą su jaunaisiais literatais. Laureatui taip pat buvo įteiktas ir Puodžių karaliaus Vytauto Valiušio molio šotis, į kurį poetas pažadėjo pridėti daug raidžių, kada nors pavirsiančių metaforų versme.

LIETUVIŠKIAUSIA BIBLIOTEKA

Danutė POCIUVIENĖ

Savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos viešųjų bibliotekų nominacijų konkurse Panevėžio rajono savivaldybės biblioteka pripažinta „Lietuviškiausia biblioteka“. Šis įvertinimas skirtas už įdomias iniciatyvas saugant ir populiarinant krašto istoriją, skatinant skaitymą, puoselėjant gimtąją kalbą.

Bibliotekos veikla neapsiriboja tradiciniais renginiais. Didelio susidomėjimo susilaukė ir naujos iniciatyvos, kurias įgyvendinti padėjo įvairių sričių specialistai, menininkai, aktoriai.

Projektas „Kultūriniai susitikimai: Vaižganto link“ skirtas populiarinti ir patraukliai pristatyti didžiojo šviesuolio J. Tumo-Vaižganto istorinį kultūrinį palikimą. G. Petkevičaitės-Bitės dvarelyje Puziniškyje ir rajono bendruomenėse pradėti rengti tautiniai vakarai. Jų metu

vyko kūrybiniai užsiėmimai, susitikimai su profesionaliais meno atlikėjais.

Vakarojimuose aktualizuotos ir svarbios saviugdos temos. Profesionalūs lektoriai įvairaus amžiaus gyventojų grupėms pristatė asmenybės ugdymo metodus. Naujovių nevengianti biblioteka šiuolaikines technologijas pasitelkė krašto istorijos populiarinimui. Suskaitmenintas ir papildytas virtualus interaktyvus Panevėžio krašto lankytinų vietų žemėlapis, mokyklinio amžiaus vaikams parengtas edukacinis žaidimas, skirtas pažinti Panevėžio kraštą.

Už šias iniciatyvas skirti apdovanojimai – „Lietuviškiausios bibliotekos“ nominacija ir Savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos Padėkos raštas – Panevėžio rajono savivaldybės viešajai bibliotekai įteikti Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio bibliotekoje vykusiame renginyje.